

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε την 8^η Σεπτεμβρίου 2021 με την εξής σύνθεση: Χρυσάνθη Ζαράρη- Πρόεδρος και Εισηγήτρια, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου και Γερασιμούλα Μαρία Δρακονταειδή, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 30.07.2021 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) – Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)/ 1537/30-07-2021 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής «προσφεύγων»), που εδρεύει επί της οδού ... αρ. ..., ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και

Του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....» που εδρεύει στη ... επί της οδού ... αρ... (εφεξής παρεμβαίνων), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί το από 21-07-2021 απόσπασμα πρακτικού (5ο Θέμα) της Διοικητικής Επιτροπής του ..., με το οποίο εγκρίθηκαν τα υπ' αριθμόν 1 και 2 Πρακτικά της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού και Αξιολόγησης προσφορών για το έργο « Παροχή υπηρεσιών για την Ανάδειξη της Πολιτιστικής και Αγροτικής κληρονομιάς και τη Σήμανση Αξιοθέατων και Μνημείων στην Περιοχή» ώστε (α) να επιτραπεί η συνέχιση της αξιολόγησης της υποψηφιότητάς του στα επόμενα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας, και (β) να απορριφθούν τα δικαιολογητικά συμμετοχής της συνυποψήφιας Ένωσης Ένωσης Εταιρειών «.... - – ... - «... και ...» και να αποκλειστεί η συμμετοχή της από την περαιτέρω διαγωνιστική διαδικασία.

Ο παρεμβαίνων αιτείται την απόρριψη της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής και τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο e-παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό).

2.Επειδή με την με αρ. Η4-128/21-05-2021 ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ (ΑΔΑΜ 2021-05-24), η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε δημόσιο ηλεκτρονικό (αρ. ΕΣΗΔΗΣ) διαγωνισμό για την ανάθεση της σύμβασης «Παροχή υπηρεσιών για την Ανάδειξη της Πολιτιστικής και Αγροτικής Κληρονομιάς και τη Σήμανση Αξιοθέατων και Μνημείων στην περιοχή της» με κωδικό ΟΠΣΑΑ Με εκτιμώμενη αξία 108.438,71€ χωρίς ΦΠΑ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμή.

3. Επειδή, η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, ως εκ του αντικειμένου της, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016.

4.Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361, στην παρ. 1 του άρθρου 4 του π.δ/τος 39/2017 και την παρ. 2 του άρθρου 8 της με αρ. ... (Β' 1924) ΥΑ καθόσον κατατέθηκε στις 30.07.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες μέσω ΕΣΗΔΗΣ στις 21.07.2021, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

π.δ/τος 39/2017 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη, και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

5. Επειδή, ο προσφεύγων ως προσφέρων του οποίου η προσφορά απορρίφθηκε ευλόγως προσδοκά να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το μέρος απόρριψης της προσφοράς του ενώ παράλληλα δοθέντος ότι δεν έχει καταστεί οριστικώς αποκλεισθείς, ακόμη και σε περίπτωση μη αποδοχής της προσφυγής του κατά το ως άνω σκέλος, δικαιούται να προβάλλει οποιαδήποτε αιτίαση κατά της προσφοράς έτερων συνδιαγωνιζόμενων, ανεξαρτήτως συνδρομής ίσου μέτρου κρίσης, με προοπτική ματαίωσης του διαγωνισμού και εκκίνηση νέας διαδικασίας ανάθεσης με αντικείμενο όμοιο, κατά τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του, με αυτό της αρχικής (.../19, ..., ενδεικτικά ΕΑ ΣΤΕ 182/2020 ΔΕφΑΘ ΑΝ 170/2021, ΑΝ 55/2021, ΑΝ 45/2021, ΑΝ 410/2020, ΔΕφΠειρ 51/2021, Ν36/2021, Ν34/2021, Ν21/2021, ΔΕφΘεσ 551/2020, ΔΕφΠατρ Ν1/2021, ΑΕΠΠ 1098/2021).

6.Επειδή η αναθέτουσα αρχή προέβη στις 2.8.2021 σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, την παρ. 1 του άρθρου 9 του ΠΔ 39/2017 και την παρ. 1.2 του άρθρου 19 της με αρ.56902/215/19.5.2017 (Β' 1924) ΥΑ «*Τεχνικές Λεπτομέρειες και Διαδικασίες Λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ*» που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

7.Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ στις 10.08.2021 απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε στους ενδιαφερομένους σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθ. 365 παρ. 1 υποπαρ. β του Ν. 4412/2016 και 9 παρ. 2 περ. β του ΠΔ 39/2017.

8.Επειδή ο παρεμβαίνων κατέθεσε στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού την οικεία παρέμβασή του στις 10.08.2021, όπου με προφανές έννομο συμφέρον αιτείται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016, κατά το μέρος με το οποίο κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του και απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος. Ωστόσο, απαραδέκτως προβάλλει επιπλέον λόγους απόρριψης της προσφοράς του προσφεύγοντος

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

και τούτο διότι η Παρέμβαση, ασκείται για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης με την Προδικαστική Προσφυγή πράξης, αποσκοπεί δε στην απόκρουση της Προδικαστικής Προσφυγής και των λόγων που προβάλλονται με αυτήν. Κατ' ακολουθίαν, αυτοτελείς λόγοι ακυρώσεως, πέραν όσων αναφέρονται στην Προδικαστική Προσφυγή, εάν δεν εξετάζονται αυτεπαγγέλτως, δεν προβάλλονται παραδεκτώς με την παρέμβαση, και τούτο, ανεξαρτήτως των επί μέρους πλημμελειών της πράξεως στις οποίες αναφέρονται, δοθέντος ότι τα όρια του ακυρωτικού ελέγχου καθορίζονται, κάθε φορά, με βάση τις αιτιάσεις του προσφεύγοντος, ο οποίος καθορίζει και τα αντικειμενικά όρια της Παρέμβασης. Εν ολίγοις, η Παρέμβαση οφείλει να περιορίζεται στους λόγους που προβάλλει ο προσφεύγων και να τους αντικρούει και όχι να εγείρει νομικά ή πραγματικά ζητήματα και τεχνικές κρίσεις, που δεν έχουν έτι εξεταστεί από την αναθέτουσα αρχή (βλ. ΣΤΕ 4484/2009, ΣΤΕ Ολομ. 3717/1977) Περαιτέρω, ο παρεμβαίνων δεν στερείται έννομης προστασίας, ήτοι δεν στερείται της δυνατότητας για την προβολή λόγων κατά ήδη απορριφθείσας Προσφοράς, καθώς σε περίπτωση, που έχει απορριφθεί η Προσφορά ενός διαγωνιζομένου και, στη συνέχεια, μετά από άσκηση σχετικής Προδικαστικής Προσφυγής, η Προσφορά αυτή κριθεί τελικώς αποδεκτή, κατόπιν αποδοχής της Προσφυγής, άλλος διαγωνιζόμενος – και εν προκειμένω ο παρεμβαίνων - που επιδιώκει την απόρριψη της Προσφοράς του προσφεύγοντος, έχει κατά πάγια νομολογία, τη δυνατότητα, είτε να ασκήσει αίτηση πλέον αναστολής κατά της πράξης με την οποία έγινε δεκτή η Προδικαστική Προσφυγή του συνδιαγωνιζόμενου, αντικρούοντας τους λόγους για τους οποίους η Προδικαστική αυτή Προσφυγή έγινε δεκτή, είτε, εφόσον επιθυμεί να προβάλει νέο λόγο αποκλεισμού της Προσφοράς του ανταγωνιστή του, ο οποίος δεν εξετάσθηκε από τα αρμόδια όργανα της διεξαγωγής του διαγωνισμού, να ασκήσει νέα Προδικαστική Προσφυγή κατά της πράξης, με την οποία έγινε δεκτή η Προδικαστική Προσφυγή του συνδιαγωνιζόμενου του (βλ. ΣΤΕ (ΑΣΦ) 51/2015). Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η Προδικαστική Προσφυγή είναι παραδεκτή, παρά το γεγονός ότι στρέφεται κατά πράξης που δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή άλλου (βλ. ΔεφΑθ (ΑΝΑΣ) 232/2014 βλ. Απόφαση 7^{ου} κλιμακίου ΑΕΠΠ με αρ. 73/2020, Εισηγήτρια Χ. Χαραλαμποπούλου σκ. 36).

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

9. Επειδή σε συνέχεια των ανωτέρω καταρχήν νομίμως και παραδεκτώς εισάγεται ενώπιον του 7^{ου} Κλιμακίου η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και η ασκηθείσα παρέμβαση κατόπιν της με αρ./2021 πράξης της Προέδρου του Κλιμακίου.

10. Επειδή ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι η μη νόμιμη. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι «Σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση (1ο πρακτικό) αιτιολογική βάση απόρριψης της τεχνικής μου προσφοράς είναι ότι για τον κ. (εξωτερικός συνεργάτης-προσφέρων δάνεια εμπειρία) αν και έχει υποβληθεί ΤΕΥΔ εκ μέρους του ιδιοχείρως υπογεγραμμένο, δεν φέρει και ψηφιακή υπογραφή. Η συγκεκριμένη κρίση της Αναθέτουσας Αρχής ότι έλλειψη αυτή της ψηφιακής υπογραφής συνιστά λόγο αποκλεισμού της υποψηφιότητάς μου, είναι νόμω και ουσία αβάσιμη διότι: Την ακρίβεια του περιεχόμενου - κείμενου του ΤΕΥΔ στα πεδία που είχε νόμιμη υποχρέωση ο κ. να δηλώσει – απαντήσει-συμπληρώσει ως εξωτερικός συνεργάτης μου που μας παρέχει στήριξη δάνειας εμπειρίας και ανάλογου έργου, έχει επιβεβαιωθεί αδιαμφισβήτητα σε έντυπο της υποβληθείσας Υπεύθυνης Δήλωσης του, το οποίο φέρει ψηφιακή θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του, ως τούτο προκύπτει και προσαποδεικνύεται ευθέως από τα αντίστοιχα έγγραφο που συνυπεβλήθη με τα δικαιολογητικά συμμετοχής που υπέβαλλα. Ειδικότερα η Υπεύθυνη δήλωση του συγκεκριμένου εξωτερικού συνεργάτη μου, έχει το εξής κείμενο: : «Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις(2), που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι: κατόπιν της ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ με Ανοικτή Διαδικασία μέσω ΕΣΗΔΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ για την υλοποίηση του Έργου: «Παροχή υπηρεσιών για την Ανάδειξη της Πολιτιστικής και Αγροτικής Κληρονομιάς και τη Σήμανση Αξιοθέατων και Μνημείων στην περιοχή της ...» με κωδικό ΟΠΣΑΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ: /21-05-2021 ΔΗΛΩΝΩ ότι: 1) Σε περίπτωση που ο ως άνω διαγωνισμός κατακυρωθεί στην εταιρεία, που εδρεύει στο, στην οδό, με ΑΦΜ: και ΔΟΥ:, αποδέχομαι και δεσμεύομαι να συνεργασθώ με την εταιρεία 2) θα παράσχω προς αυτήν δάνεια εμπειρία . τεχνικής ικανότητας σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ 2.2.6 ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ 2 και θα

συμμετέχω στην ομάδα έργου για την κάλυψη των απαιτήσεων ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΕΛΕΧΟΥΣ, ΚΑΤΟΧΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΕ 5 ΕΤΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ GIS 3) αποδέχομαι την υλοποίηση του προαναφερόμενου τμήματος του έργου σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης τους οποίους γνωρίζω και αποδέχομαι πλήρως και ανεπιφύλακτα και δεσμεύομαι για όλο το διάστημα της σύμβασης να βρίσκομαι στη διάθεση της Αναθέτουσας Αρχής για τις ανάγκες του έργου 4) έχω λάβει γνώση του αντικειμένου του έργου, καθώς και των υποχρεώσεων οι οποίες απορρέουν από τη διακήρυξη αυτή, σε αυτό το στάδιο του διαγωνισμού, τις οποίες και αποδέχομαι. 5) δεν διατηρώ κανένα δικαίωμα διεκδίκησης αμοιβής από την αναθέτουσα αρχή Η αμοιβή μου θα βαρύνει αποκλειστικά την εταιρεία6) βεβαιώνω την αλήθεια όσων αναγράφονται στο βιογραφικό μου σημείωμα 7) Βεβαιώνω πως τα προσωπικά στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται στο υποβληθέν ΤΕΥΔ μου είναι αληθή». Επί του σώματος της ανωτέρω Υπεύθυνης δήλωσης του προαναφερθέντος εξωτερικού συνεργάτη μου, εμφανίζετε (στο άνω αριστερό τμήμα) οι κωδικοί της εφαρμογής του gov.gr του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ως προς το γνήσιο της υπογραφής του, ως εξής: Κωδικός: ..., καθισταμένου έτσι σαφέστατα εκτός των άλλων ότι υπέχει και θέση ιδιωτικού συμφωνητικού συνεργασίας. Σκοπός της θέσπισης της υποχρεωτικότητας της ψηφιακής υπογραφής, ήταν η ανάληψη έναντι κάθε Αναθέτουσας Αρχής, της ευθύνης για την αλήθεια και την ακρίβεια των δηλουμένων από τους προσφέροντες ή και τους οικονομικούς φορείς, προκειμένου να υφίσταται βεβαιότητα ότι η περιεχόμενη στο ΤΕΥΔ δήλωση προέρχεται πράγματι από το πρόσωπο που το «υπογράφει» και για να συντρέχουν εχέγγυα γνησιότητας αυτής, ώστε η δήλωση να είναι έγκυρη. Συνεπώς η ψηφιακή υπογραφή συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, διότι μόνο στη περίπτωση αυτή μπορεί να αναληφθεί η ποινική ευθύνη σε περίπτωση ανακρίβειας των δηλουμένων από το πρόσωπο που υπογράφει αυτήν. Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει, ότι απαιτείται η ψηφιακή υπογραφή σε εξασφάλιση της αλήθειας των δηλουμένων και των δεσμεύσεων των εμπλεκομένων σε κάθε διαγωνιστική διαδικασία (υποψηφίων, οικονομικών φορέων, προσώπων στην εμπειρία των οποίων μπορεί να στηριχθεί κάποιος

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

φορέας κ.λπ). Εν προκειμένω η γνησιότητα της υπογραφής του κ. ..., πιστοποιείται από το ανώτατο αρμόδιο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω του συστήματος Gov.gr, δηλαδή το ίδιο το Κράτος βεβαιώνει την γνησιότητα ότι ο δηλών είναι το ίδιο πρόσωπο, το οποίο σε κάθε περίπτωση με την βεβαίωση του στην Ψηφιακά υπογεγραμμένη από 09-06-2021 Υπεύθυνη δήλωση του βεβαιώνει ότι . «.....πως τα προσωπικά στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται στο υποβληθέν ΤΕΥΔ μου είναι αληθή» Η προσβαλλόμενη πράξη μη αποδεχόμενη την ανωτέρω ψηφιακά υπογεγραμμένη Υπεύθυνη Δήλωση, για την ύπαρξη της οποίας ουδέν διαλαμβάνει στο σκεπτικό της, μη νομίμως έκρινε ότι συνιστά παράλειψη η οποία επιφέρει τον αποκλεισμό μου και την απόρριψη μου. Άλλωστε ο σκοπός της υποχρεωτικότητας της ψηφιακής υπογραφής εξυπηρετείται πλήρως, διότι γίνεται σαφής αναφορά και σύνδεση με το ήδη υποβληθέν ΤΕΥΔ του συγκεκριμένου εξωτερικού μου συνεργάτη, ο οποίος προβαίνει σε ανάληψη έναντι της Αναθέτουσας Αρχής, της ευθύνης για την αλήθεια και την ακρίβεια των δηλουμένων του, προκειμένου να υφίσταται βεβαιότητα ότι η περιεχόμενη στο ΤΕΥΔ του δήλωση προέρχεται πράγματι από τον ίδιο που το «υπογράφει» και για να συντρέχουν εχέγγυα γνησιότητας αυτής, ώστε η δήλωση να είναι έγκυρη. Συνεπώς η ψηφιακή υπογραφή συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφο κ. ... και έτσι μπορεί να αναληφθεί η ποινική ευθύνη σε περίπτωση ανακρίβειας των εκ μέρους του δηλουμένων. Συνακόλουθα όλων των προαναφερθέντων η Υπεύθυνη Δήλωση του εξωτερικού μου συνεργάτη είναι καθόλα νόμιμη, πληρούσα ως προς την ψηφιακή υπογραφή τις απαιτήσεις του Νόμου και της Διακήρυξης και κυρίως εξυπηρετεί τον σκοπό για τον οποίο ζητείται. Άλλωστε, ως έχει κριθεί από την Αρχή Εξέτασης προδικαστικών Προσφυγών (Απόφαση .../2020: «Ωστόσο η έλλειψη ψηφιακής υπογραφής, θεωρείται ότι δεν πλήττει τη νομιμότητα του υποβληθέντος εγγράφου στη διαγωνιστική διαδικασία, όταν, όμως, δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα και ιδιότητα των δηλούντων και το περιεχόμενο των δηλούμενων πληροφοριών (βλ. Ε.Σ. VI Τμ. 234, 296/2018, πρβλ. ΔΕφ ... 7/2018). Ειδικότερα, εφόσον η Υπεύθυνη` Δήλωση δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή του κατά το νόμο υποχρεούντος να υπογράψει αυτό, αλλά ιδιόχειρη, το γνήσιο της οποίας (υπογραφής) βεβαιώνεται από Κ.Ε.Π. ή

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

υπηρεσίες δημοσίου τομέα, όπως εν προκειμένω, ως προβλέπεται στο άρθρο 11 του Ν. 2690/1999, θεωρείται ότι δεν πλήττει τη νομιμότητα της συμμετοχής οικονομικού φορέα στη διαγωνιστική διαδικασία, δεδομένου ότι δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα και ιδιότητα των δηλούντων και το περιεχόμενο των δηλουμένων πληροφοριών (βλ. *ad hoc* Ε.Σ. VI Τμ. 296/2018). [...]» (βλ. υπ' αριθμό. 906/2018 Απόφαση (πρώην) 1ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., Εισηγήτρια: Ειρήνη Αψοκάρδου, σκέψη 36). Εν όψει των ανωτέρω, μη νομίμως και με πλημμελή αιτιολογία απορρίφθηκε, η Προσφορά της προσφεύγουσας για τον εξεταζόμενο λόγο και ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής κρίνεται βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.» Δεδομένου ότι εν προκειμένω δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα και την ιδιότητα τόσο του δηλούντος (κ. ...), όσο και το περιεχόμενο των εκ μέρους του δηλουμένων πληροφοριών πρέπει για την αιτία αυτή να ακυρωθεί η προσβαλλομένη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας Αρχής, κρινόμενης της αντίστοιχης αιτιολογίας της ως παντελώς ουσία αβασίμου άλλως και όλως επικουρικά ως καταχρηστικής, εξαντλώντας τα ακραία όρια της τυπικότητας (ψηφιακή υπογραφή του επάνω στο ΤΕΥΔ), και μόνον, αγνοώντας -παραβλέποντας- υποτιμώντας το ουσιαστικό στοιχείο, ήτοι αυτό ότι τα δηλούμενα προέρχονται από το συγκεκριμένο πρόσωπο, με πλήρη ανάληψη ευθυνών. Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η προτεινόμενη ομάδα έργου μας καθώς και στο ΤΕΥΔ μας αναφέρονται άλλα δύο στελέχη μας και συγκεκριμένα η Ξένια Μπάρκα για την απαιτούμενη θέση του στελέχους κατόχου πτυχίου δημοσιογραφίας με 5ετή εμπειρία στην έρευνα, καταγραφή παραγωγή τεκμηρίωσης για πολιτιστικούς και τουριστικούς χώρους και η ... στην θέση του στελέχους κατόχου διπλώματος μηχανικού σχεδίασης συστημάτων με 5ετή εμπειρία στον σχεδιασμό ή υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων στελέχη στα οποία στηριζόμαστε για την κάλυψη των απαιτήσεων της παραγράφου 2.4.3.2 για τα οποία η υποβολή των κρίθηκε αποδεκτή και πραγματοποιήθηκε με τα ίδια ακριβώς δικαιολογητικά συμμετοχής ήτοι με χειρόγραφα υποβληθέντα ΤΕΥΔ συνοδευόμενα παράλληλα με αντίστοιχη υπεύθυνη δήλωση ψηφιακά υπογεγραμμένη από το GOV.GR που βεβαίωνε την ακρίβεια των υποβληθέντων εγγράφων των. Η εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

παράθεση αποφάσεων της ΑΕΠΠ στην προσβαλλόμενη απόφαση, είναι παντελώς αποσπασματική και δεν έχει σχέση με την υπό την κρίση Σας περίπτωση, διότι αυτές (οι επικαλούμενες αποφάσεις της ΑΕΠΠ) αφορούν και ερείδονται επι διαφορετικών πραγματικών δεδομένων και πραγματικών περιστατικών. Για τον λόγο αυτό η κρίση της προσβαλλόμενης απόφασης είναι ουσία αβάσιμη και εσφαλμένα απέρριψε τα δικαιολογητικά μου συμμετοχής με απέκλεισε του διαγωνισμού. Κατ' ακολουθίαν γενομένου δεκτού του λόγους μου αυτού, πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να καταστούν καθ' ολοκληρίαν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής μου και να μου επιτραπεί η συνέχιση στο επόμενο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας».

Περαιτέρω, επί της μη νόμιμης αποδοχής της προσφοράς του ήδη παρεμβαίνοντος, ο προσφεύγων κατόπιν παράθεσης σχετικής νομολογίας επί της δεσμευτικότητας των όρων της διακήρυξης, της αρχής της τυπικότητας, ισότητας και διαφάνειας στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων και θεμελίωσης του εννόμου συμφέροντος του, προβάλλει τους κάτωθι ισχυρισμούς « η προσφορά της συνυποψηφίου ένωσης εταιρειών, πάσχει κατά παράβαση των όρων της Διακήρυξης και του Ν.4412/2016 για τους παρακάτω λόγους: 1ος ΛΟΓΟΣ: Στα ατομικά υποβληθέντα ΤΕΥΔ των εταιρειών που συγκροτούν την συνυποψήφια Ένωση, δηλώνεται-απαντάται εκ μέρους των ευθέως αρνητικά (ΟΧΙ) στο ερώτημα αν θα στηριχθούν στις ικανότητες άλλων φορέων. Παρόλα αυτά όμως εν τοις πράγμασι συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο διότι στην τεχνική της προσφορά στο τμήμα που αφορά την σύνθεση της ομάδας έργου δηλώνονται: (Α) ευθέως ως εξωτερικοί συνεργάτες οι: (σελ.192), ο ... (σελ. 196), ο ... (σελ. 202), ο ... (σελ.203) της ... (Εταιρεία και ο της ... (... – ..). (Β) εμμέσως ως εξωτερικός συνεργάτης ο ... (σελίδα 205), ο οποίος ουδόλως προκύπτει ότι συνδέεται με την ... (... & ...), με σχέση εξηρημένης εργασίας, όπως αντίστοιχα δηλώνεται (ότι έχουν σχέση εξηρημένης εργασίας με την ίδια εταιρεία) οι επίσης δηλούμενοι (σελ.206), (σελ.206), (σελ.207), (σελ.208) και ... (σελ.209). Συνακόλουθα όλων των αμέσως ανωτέρω προλεχθέντων υφίσταται πλήρης αντίθεση και αντίφαση, μεταξύ των ατομικών ΤΕΥΔ των εταιρειών που συγκροτούν την ένωση εταιρειών και των δηλουμένων στην τεχνική προσφορά των που αφορά την ομάδα έργου. Είναι σαφές πέραν κάθε αμφιβολίας ότι τα υποβληθέντα ΤΕΥΔ των εταιρειών είναι

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

αναληθή, όχι κατ εκτίμηση, αλλά ευθέως συν ομολογούμενων και προκυπτόντων από δικά των υποβληθέντα έγγραφα. Όλοι οι ανωτέρω δηλωμένοι ως εξωτερικοί συνεργάτες (....., ..., ..., ..., ..., και ...) δεν υπέβαλλαν ως είχαν υποχρέωση ατομικό ΤΕΥΔ, κατά παράβαση του όρου 2.2.9.1. (σελίδα 18 σημείωση) της Διακήρυξης η οποία επιτάσσει: Σημείωση: Τα παραπάνω (υποβολή ΤΕΥΔ) ισχύουν και στην περίπτωση τρίτων στις δυνατότητες των οποίων στηρίζεται ο συμμετέχων οικονομικός φορέας, υπεργολάβων στις δυνατότητες των οποίων στηρίζεται ο συμμετέχων οικονομικός φορέας. Δεδομένου ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν είναι υπάλληλοι ούτε στελέχη της ανωτέρω ένωσης εταιρειών, όπως δηλώνεται από την ίδια και στον πίνακα της ομάδας έργου και η ένωση εταιρειών στηρίζεται στις δυνατότητες των, θα έπρεπε βάσει των όρων 2.2.8 και 2.2.9 της διακήρυξης σε συνδυασμό με το άρθρο 78 παρ.1 του Ν. 4412/16, να είχαν υποβάλλει χωριστό ΤΕΥΔ. Όπως ορίζεται στο άρθρο 2.4.3.2 της διακήρυξης: Μέλη Ομάδας Έργου Η Ομάδα Έργου πρέπει να αποτελείται από τουλάχιστον επτά (7) στελέχη που να διαθέτουν, κατ' ελάχιστον, τα ακόλουθα προσόντα: Ένα (1) στέλεχος, κάτοχο πτυχίου (τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) οικονομικών ή τεχνικών επιστημών και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών \ που να διαθέτει τουλάχιστον 5ετή εμπειρία σε έρευνες καταγραφής, παραγωγής υλικού τεκμηρίωσης για πολιτιστικούς, τουριστικούς πόρους. Ένα (1) στέλεχος, κάτοχο πτυχίου (τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) δημοσιογραφίας που να διαθέτει τουλάχιστον 5ετή εμπειρία σε έρευνες καταγραφής, παραγωγής υλικού τεκμηρίωσης για πολιτιστικούς, τουριστικούς πόρους. Ένα (1) στέλεχος, κάτοχο πτυχίου (τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) πληροφορικής και συναφή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, που να διαθέτει τουλάχιστον 5ετή εμπειρία στην σχεδιασμό ή και υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων. Ένα (1) στέλεχος, κάτοχο πτυχίου (τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) πληροφορικής και 5ετή επαγγελματική εμπειρία στην ανάπτυξη και υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών GIS. Ένα (1) στέλεχος, κάτοχο πτυχίου (τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και 5ετή επαγγελματική εμπειρία στην γραφιστική (print design, web design). Ένα (1) στέλεχος με τριετή εμπειρία φωτογράφισης σε τουλάχιστον ένα (1) έργο που να σχετίζεται με φωτογράφιση πολιτιστικών πόρων. Ένα (1) στέλεχος, κάτοχο πτυχίου (τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) τεχνικών επιστημών με 5ετή

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

επαγγελματική εμπειρία στην παραγωγή και εγκατάσταση πινακίδων σήμανσης. Πέραν των παραπάνω επαρκές βοηθητικό προσωπικό για την παραγωγή και τοποθέτηση των πινακίδων. Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Όπως ορίζεται στο άρθρο 2.2.9.2 της διακήρυξης: Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8. της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.5 και 2.2.8). Η οποία διατύπωση είναι όμοια με αυτή του άρθρου 78 του Ν. 4412/2016. Το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ μπορεί να υπογράφεται έως δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής σαν φυσικό πρόσωπο για να καλύψει τα προβλεπόμενα από το άρθρο 78 παρ. 1 ν 4412/2016 καθώς τους απαράβατους και επί ποινή αποκλεισμού όρους της διακήρυξης και ειδικότερα της παραγράφου 2.4.3.2 Τεχνική και Επαγγελματική ικανότητα, καθότι καλύπτουν από την ομάδα έργου τις ζητούμενες ειδικότητες : Η συνυποψήφια ένωση εταιρειών στα υποβληθέντα τρία ΤΕΥΔ της δεν δήλωσε καμία στήριξη σε τρίτο ούτε υπεργολαβία, πλην όμως από την τεχνική προσφορά της και δη, τον ΠΙΝΑΚΑ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΟΥ, προκύπτει πως περιλαμβάνει στην ομάδα έργου της ως προς την ελάχιστη στελέχωση αυτής, δηλώνοντάς τους μάλιστα σαν εξωτερικούς συνεργάτες, τους ..., .., ..., .., ..., και προοριζόμενοι για απασχόληση στα παραδοτέα της υπό ανάθεση σύμβασης, (δηλαδή πρόσωπα μη απασχολούμενα μόνιμα σε κάποια εταιρεία της ένωσης όπως δηλώνουν και αυτοί στα βιογραφικά των, κατ' αντιδιαστολή με άλλα μέλη «υπαλλήλους της εταιρείας»), που στελεχώνουν εξ ολοκλήρου ελάχιστες απαιτούμενες θέσεις και προσόντα θέσεων της ελάχιστης στελέχωσης του όρου 2.4.3.2 ως προς τα

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

απαιτούμενα μέλη της ομάδας έργου, θέσεις για τις οποίες δεν υπάρχει υπάλληλος της εταιρείας ή άλλο πρόσωπο, για να τις στελεχωσει κατά τον ως άνω ΠΙΝΑΚΑ και άρα, άνευ αυτών η συνυποψήφια ένωση εταιρειών δεν καλύπτει την απαίτηση του όρου 2.4.3.2 . Επομένως, οι ανωτέρω παρέχουν στήριξη προς πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του όρου 2.4.3.2 για τις θέσεις που έκαστο προτεινόμενο στέλεχος αναλαμβάνει, αλλά θα αναλάβουν μέρος του έργου που αντιστοιχεί στις εργασίες που θα εκτελέσουν στην ομάδα έργου, χωρίς να έχει δηλωθεί άλλωστε στο υποβληθέν ΤΕΥΔ ούτε η στήριξη στους ανωτέρω τρίτους ως προς τους ίδιους , που ουδεμία σχέση εξαρτημένης απασχόλησης έχουν με την ένωση εταιρειών και τούτο ενώ δεν υπεβλήθησαν ούτε ΤΕΥΔ των τελευταίων κατά παράβαση των όρων 2,2,8 και 2.2.9 της διακήρυξης, με αποτέλεσμα να μην ελεγχθούν ως προς την έλλειψη λόγων αποκλεισμού και τη συνδρομή των κριτηρίων επιλογής που εισφέρουν, ήτοι όσον αφορά την εκ μέρους τους πλήρωση των απαιτήσεων της θέσης που έκαστος αναλαμβάνει. Ουδόλως δε κατά νόμο υφίσταται η έννοια του «εξωτερικού συνεργάτη», όπως επικαλείται η ένωση εταιρειών , ως ειδική και διακριτή περίπτωση αυτής του κατ' άρ. 78 Ν. 4412/2016, παρέχοντας στήριξη προς πλήρωση κριτηρίου επιλογής τρίτου οικονομικού φορέα, ο οποίος τρίτος άλλωστε δύναται να είναι είτε νομικό πρόσωπο είτε φυσικό πρόσωπο-ανεξάρτητος και ελεύθερος επαγγελματίας/ αυτοαπασχολούμενος (βλ. και Απόφαση ΑΕΠΠ 253/2017). Άλλωστε το ΤΕΥΔ ουδόλως αναπληρώνεται ή συμπληρώνεται ή υποκαθίσταται δια αυτοβούλως υποβληθέντος με την προσφορά ετέρου εγγράφου ή και προώρως υποβληθέν δικαιολογητικό κατακύρωσης (ΔΕφΘεσ 166/2018, ΔΕφΑθ 15/2020, ΣΤΕ ΕΑ 346/2017, ΣΤΕ ΕΑ 239/2019, 240/2019, 163/2020, ΣΤΕ ΕΑ 234/2020). Άρα, απαραδέκτως έτυχαν επίκλησης και συμπερίληψης στην ομάδα έργου της ένωσης εταιρειών, οι παραπάνω έξη τρίτοι και άρα δεδομένου ότι η στήριξη και συμμετοχή τους είναι απαραίτητη για την κάλυψη ισάριθμων κατ' ελάχιστον ζητούμενων θέσεων και συναφώς ζητούμενων προσόντων της ομάδας έργου, η ένωση εταιρειών δεν πληροί τον όρο 2.4.3.2 και είναι κατ' αποτέλεσμα αποκλειστέα.

2ος ΛΟΓΟΣ: Ο όρος 2.2.9.2, Β4 σελίδα 21 της Διακήρυξης ορίζει: Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς (δηλαδή όλοι οι υποψήφιοι του διαγωνισμού) προσκομίζουν τις συμβάσεις και

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης αυτών. Οι παροχές υπηρεσιών αποδεικνύονται ως εξής: —με πιστοποιητικά (βεβαίωση/δήλωση του αναθέτοντα για την καλή εκτέλεση /ολοκλήρωση του έργου συνοδευόμενη από αντίγραφο της σχετικής σύμβασης ή όποιο άλλο πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο, προκειμένου να αποδειχθεί η επιτυχής υλοποίηση του έργου, συνοδευόμενο σε κάθε περίπτωση από το αντίγραφο της σχετικής σύμβασης, όπως τιμολόγια και αποδείξεις πληρωμής, πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής του έργου κλπ) που έχουν εκδοθεί από τον αναθέτοντα (δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα). Από την απλή επισκόπηση των υποβληθέντων εγγράφων της συνυποψήφιας ένωσης εταιρειών προκύπτει σαφώς ότι δεν έχει υποβάλλει, ως όφειλε επί ποινή αποκλεισμού, τα προαναφερθέντα στοιχεία, ούτε έχει υποβάλλει τις απαιτούμενες από την διακήρυξη ανάλογες συμβάσεις καθώς και το αντίστοιχο τεκμηριωτικό υλικό που τις αφορά, ήτοι βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, συμβάσεις, κλπ) Τα παραπάνω συνιστούν ελλείψεις μη επανορθώσιμες που καθιστούν την προσφορά της απαράδεκτη και για το λόγο αυτό η Επιτροπή αξιολόγησης όφειλε να την έχει απορρίψει Το παραπάνω έχει κριθεί νομολογιακά με την πρόσφατη απόφαση της ΑΕΠΠ απόφασης με αριθ. .../2020 που στην σκέψη 41 αναφέρει χαρακτηριστικά «41. Επειδή, σύμφωνα με τα ως άνω διαλαμβανόμενα, σύμφωνα με τη Διακήρυξη, τα αποδεικτικά έγγραφα της πλήρωσης του κριτηρίου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας έπρεπε να περιληφθούν επί ποινή αποκλεισμού στην τεχνική προσφορά των συμμετεχόντων. Επομένως, βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσα έπρεπε να έχει απορριφθεί ως απαράδεκτη διότι δεν περιλαμβάνει το επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενο τεκμηριωτικό υλικό, παρά τα περί αντιθέτου προβαλλόμενα. Περαιτέρω, αλυσιτελώς υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα ότι το ΤΕΥΔ συνιστά προαπόδειξη των κριτηρίων επιλογής και ότι κατά το στάδιο κατακύρωσης πρέπει να υποβληθούν τα αποδεικτικά έγγραφα της πλήρωσής τους καθώς τούτο δεν αίρει την υποχρέωση των συμμετεχόντων να τα υποβάλουν με τον φάκελο της τεχνικής προσφοράς κατά ρητή απαίτηση της Διακήρυξης και, σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω ισχυρισμοί προβάλλονται ανεπίκαιρος και, άρα, απαραδέκτως, εφόσον θεωρηθεί ότι πλήττουν εμμέσως, κατά το παρόν στάδιο, τους οικείους όρους της Διακήρυξης. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή κατά

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

δέσμια αρμοδιότητα και σύμφωνα με τις αρχές της τυπικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας έπρεπε να έχει απορρίψει την προσφορά της παρεμβαίνουσας. Συνακόλουθα, ο οικείος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.». (βλ. και Απόφαση 1658/2020 ΑΕΠΠ, σκέψεις 38-41).

3ος ΛΟΓΟΣ: Επίσης τα απαιτούμενα από την διακήρυξη προσκομιζόμενα πιστοποιητικά ποιότητας ISO 9001:2015 και ISO 27001:2013 είναι απλά φωτοαντίγραφα, μη συνοδευόμενα από επικύρωση (από Δημόσιο Φορέα ή Δικηγόρο) και προερχόντως χωρίς να συνοδεύονται από σχετική Υπεύθυνη Δήλωση, η οποία να βεβαιώνει την ακρίβεια των, ως τούτο επιβάλλει ο όρος 2.2.9.2 Β9 (σελίδα 22 της Διακήρυξης) σύμφωνα με τον οποίο: Διευκρινίζεται ότι τα ως άνω αποδεικτικά έγγραφα υποβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4250/2014 (Α' 94). Ειδικά τα αποδεικτικά τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, μπορεί να γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους. Υφίστανται δε πολλές αντίστοιχες αποφάσεις της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών/όπως οι αριθ. 18/2017, 885/2018, 1049/2018, 749/2019, 830/2019), στις οποίες αναφέρεται στο σκεπτικό τους πως τα ιδιωτικά έγγραφα που περιλαμβάνονται στο φάκελο των προσφορών και συγκεκριμένα έγγραφα όπως πιστοποιητικά ISO, πρέπει, επί ποινή απαραδέκτου, να υποβληθούν σε αντίγραφα, ή ευκρινή φωτοαντίγραφα, εφόσον τα πρωτότυπα φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περιπτώσεως α' του άρθρου 1 του ανωτέρου νόμου ή επικύρωση από δικηγόρο. Ενόψει τούτου, η προσφορά της συνυποψήφιας ένωσης εταιρειών δεν πληροί τους όρους της διακήρυξης και άρα συντρέχει λόγος που επισύρει την απόρριψη της προσφοράς του ((ΣτΕ 4043/2015, ΔΕφΑθ 76/2018).

4ος ΛΟΓΟΣ: Τέλος αναφορικά για τον χρόνο ισχύος της προσφοράς της συνυποψηφίου Ένωσης εταιρειών, σύμφωνα με τον βασικό όρο 2.4.5 της Διακήρυξης, ο οποίος επιβάλλει: Χρόνος ισχύος των προσφορών. Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα 9 μηνών από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού. Από την επισκόπηση του περιεχομένων των υπολοίπων υποβληθέντων εγγράφων της ένωσης, προκύπτει ότι δεν αναφέρεται τίποτα σχετικά με τον απαιτούμενο χρόνο ισχύος της προσφοράς των, ελλειπούσης καθ' ολοκληρίαν

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

της σχετικής απαιτούμενης από την Διακήρυξη δέσμευσης της. Ο συγκεκριμένος όρος της διακήρυξης είναι ουσιώδης και η μη εκπλήρωση εκ μέρους των συνυποψήφιων εταιρειών καθιστά για την αιτία αυτή την συνολική προσφορά τους απαράδεκτη και αυτοδίκαια και κατά συνέπεια απορριπτέα εν συνόλω, όπως έχει κριθεί νομολογιακά από την Αρχή Σας και με την υπ' αριθμόν ΑΕΠΠ 208/2018 απόφαση Σας, σκέψη 15, σύμφωνα με την οποία: «15. Επειδή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο μοναδικός λόγος της προσφυγής (βλ. ανωτ.) κρίνεται βάσιμος και τούτο για τους ακόλουθους λόγους: 1. Όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής του οικονομικού φορέα «.....», που είναι αναρτημένος στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού και, περαιτέρω συνομολογείτε από τον ίδιο στην από 20-2-2018 επιστολή του προς την αναθέτουσα αρχή καθώς και από την ίδια την αναθέτουσα αρχή (βλ. απόψεις), στον φάκελο των «δικαιολογητικών συμμετοχής τεχνικών προσφορών» του δεν υπέβαλε την προβλεπόμενη στο άρθρο 2.4.5. της διακήρυξης, τελευταίο εδάφιο, δήλωση αναφορικά με τον χρόνο ισχύος της προσφοράς του. 2 Η υποχρέωση υποβολής της ανωτέρω δήλωσης προβλέπεται ρητά στη διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς (βλ. όρους 2.4.5. και 2.4.6.) 3. Κατά τούτο δε και σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω (βλ. ιδίως σκ.7-9) ο εν λόγω όρος είναι ουσιώδης, μη δυνάμενος να συμπληρωθεί μετά την ημερομηνία λήξης της υποβολής των δικαιολογητικών συμμετοχής. 4. Άλλωστε, στην προκειμένη περίπτωση και υπό τις συνθήκες της παρούσας υπόθεσης η όποια προσπάθεια «συμπληρώσεως» της κατά τα ανωτέρω ελλείψεως είτε, με την κλήτευση του οικονομικού φορέα από την αναθέτουσα κατ' άρθρο 102 Ν.4412/2016 για διευκρινήσεις, συμπληρώσεις κλπ είτε με την κάλυψη του ελλείποντος κενού βάσει της ερμηνείας ή/και του συνδυασμού άλλων δικαιολογητικών όπως λ.χ. από το χρόνο ισχύος της εγγυητικής επιστολής και την υποβολή του ΕΕΣΣ που εμπεριέχει αποδοχή όλων των όρων της διακήρυξης (βλ. την από 20-2-2018 επιστολή του οικονομικού φορέα και τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής), αφενός μεν δεν θα πρόκειται για γνήσια συμπλήρωση αλλά για εν τοις πρώτοις υποβολή ελλείποντος δικαιολογητικού και ως τέτοια προσκρούει στις ίδιες τις διατάξεις του άρθρου 102 Ν.4412/2016 καθώς και στη γενική αρχή της ισότητας των

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

διαγωνιζομένων και στην ελευθερία του ανταγωνισμού κι, αφετέρου και σε κάθε περίπτωση, είναι ανεπίτρεπτη λόγω του ουσιώδους χαρακτήρα της σχετικής υποχρέωσης-όρου της διακήρυξης». Όπως προκύπτει από όλους τους ανωτέρω λόγους η υποψηφιότητα της συνυποψηφίου ένωσης εταιρειών, είναι ελλιπής, μη νόμιμη προς τα απαιτούμενα από την Διακήρυξη και τον Ν.4412/2916, ως προς βασικά σημεία του Διαγωνισμού. Οι δε ελλείψεις αυτές -μη δυνάμενες να συμπληρωθούν στο παρόν στάδιο, καθιστούν την συμμετοχή της εναργέστατα μη νόμιμη και την κρίση της Αναθέτουσας Αρχής ελεγκτέα, η οποία έπρεπε να απορρίψει αυτήν κατ εφαρμογήν του όρου 2.4.6 της Διακήρυξης «Λόγοι απόρριψης προσφορών: Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2 (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3 (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4 (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5 (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1 (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας.» Συνακόλουθα όλων των προαναφερθέντων λόγων (με αύξουσα αρίθμηση 1-4), τα δικαιολογητικά συμμετοχής της συνυποψηφίου Ένωσης εταιρειών είναι απορριπτέα και η ίδια αποκλειστέα λόγω της μη εκ μέρους της προσήκουσας προσκόμισης του απαιτούμενου εκ της Διακήρυξης υλικού, ως μη εκ πληρούσα απαραίτατους όρους αυτής».

11. Επειδή στις απόψεις της η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει τα εξής : Με βάση τα στοιχεία της διαγωνιστικής διαδικασίας, την κείμενη νομοθεσία και τα διαλαμβανόμενα στην ασκηθείσα προδικαστική προσφυγή, οι απόψεις της υπηρεσίας μας έχουν ως εξής: Η εταιρεία «...» στην προσφυγή της προβάλει ως λόγο ακύρωσης της από 21/7/21 απόφασης της Διοικητικής Επιτροπής του όσον αφορά τον αποκλεισμό της από την διαδικασία του διαγωνισμού, το γεγονός ότι η ψηφιακή υπογραφή που έπρεπε να φέρει το ΤΕΥΔ του κ. ... δυνάμει του άρθρου 2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων, σύμφωνα με το

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

οποίο οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς μπορούν για την κάλυψη των κριτηρίων επιλογής να στηρίζονται στις ικανότητες «τρίτων» οικονομικών φορέων, προσκομίζοντας στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» επιπλέον και ΤΕΥΔ για τους τρίτους οικονομικούς φορείς σε συνδυασμό με το άρθρο 2.2.9.1 κατ' ουσίαν αντικαθίσταται από υπεύθυνη δήλωση του κ. ... με γνήσιο υπογραφής, στην οποία συμπεριλαμβάνονται κάποια από τα στοιχεία που αναφέρονται στο ΤΕΥΔ και βεβαιώνεται η ακρίβειά τους, δεν βεβαιώνεται όμως η ταυτότητα του υπογράφοντος το ΤΕΥΔ που είναι εν προκειμένω το ζητούμενο και μπορεί να βεβαιωθεί μόνο με τη χρήση της ψηφιακής υπογραφής πάνω στο επίμαχο έγγραφο. Ενδεικτικά, η σχετική υπεύθυνη δήλωση υπογράφεται, ως ... ενώ το σχετικό ΤΕΥΔ υπογράφεται, ως Συγκεκριμένα, λαμβάνοντας υπόψη: 1. Όσα προβλέπονται στο άρθ. 15 της ΥΑ και συγκεκριμένα στις παρ.: «1.2.1: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου PDF και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. 1.2.1.1: Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τον ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). 1.2.1.2: Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα στοιχεία και δικαιολογητικά προβλέπεται από το ν.

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται αντίγραφα των πρωτοτύπων» 2. Τα προβλεπόμενα στα άρθρα 2.4.2.3 και 2.4.2.5 της Διακήρυξης του ... ως προς τα εν λόγω δικαιολογητικά συμμετοχής, και συγκεκριμένα: «2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: (α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και το άρθρο 2.4.3 της παρούσας. 2.4.2.5. Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής, με την επιφύλαξη των αναφερθέντων στην τελευταία υποπαράγραφο της παραγράφου 2.4.2.1 του παρόντος για τους αλλοδαπούς οικονομικούς φορείς. Από το Σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στις περιπτώσεις που με την προσφορά υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα, αυτά γίνονται αποδεκτά είτε κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 4250/2014 (Α' 94), είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης. Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999 "Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας", όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το ν. 4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων. Επίσης δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή ιδιωτικά έγγραφα εφόσον έχει συνυποβληθεί ηλεκτρονικά υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 ηλεκτρονικά υπογεγραμμένη, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει ηλεκτρονική υπογραφή μετά την έναρξη διαδικασίας σύναψης της σύμβασης. Προς απόδειξη του εμπρόθεσμου της καταθέσεως, ο ανωτέρω φάκελος κατατίθεται επί αποδείξει στην έδρα του Επιμελητηρίου που βρίσκεται επί της οδού ..., ... και συγκεκριμένα στο γραφείο πρωτοκόλλου όπου θα λάβει τον σχετικό αριθμό, και θα διαβιβασθεί υπηρεσιακώς στην αρμόδια επιτροπή. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά την διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν σε έντυπη μορφή και σε εύλογη προθεσμία όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά και στοιχεία που έχουν υποβάλει ηλεκτρονικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.» 3. Τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2.2.9.1. της Διακήρυξης για την προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών ως εξής: «Σημείωση: Τα παραπάνω (υποβολή ΤΕΥΔ) ισχύουν και στην περίπτωση τρίτων στις δυνατότητες των οποίων στηρίζεται ο συμμετέχων οικονομικός φορέας, υπεργολάβων στις δυνατότητες των οποίων στηρίζεται ο συμμετέχων οικονομικός φορέας» 4. Τα προβλεπόμενα στο άρθρο 79 παρ. 4 του Ν, 4412/2016 και ως εξής: Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986. 5. Τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθ. 158/2016 Απόφαση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων ως εξής: «1. Εγκρίνουμε την έκδοση Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016, όπως αυτό περιλαμβάνεται

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

στο Παράρτημα Α της παρούσης και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτής, για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης, της οποίας η συνολική προϋπολογισθείσα αξία είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτώσεων (α), (β) και (γ) του άρθρου 5 και των περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 235 του Ν. 4412/2016. 2. Το ΤΕΥΔ ισχύει υποχρεωτικά για δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμούς μελετών του Βιβλίου Ι του Ν. 4412/2016, η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με το άρθρο 120, λαμβάνει χώρα 20 ημέρες μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας απόφασης. Οι αναθέτοντες φορείς του Βιβλίου ΙΙ του Ν. 4412/2016 δύνανται να χρησιμοποιούν το ΤΕΥΔ για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, η συνολική προϋπολογισθείσα αξία των οποίων είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 235 του Ν. 4412/2016».

Η άποψη μας, ως προς τον πρώτο λόγο της προσφυγής είναι η εξής: Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τον διαγωνισμό, όπως αναφέρεται παραπάνω, ορθώς αποκλείσθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση και το δι' αυτής εγκριθέν Πρακτικό Ι της Επιτροπής διαγωνισμού η συμμετοχή της συμμετέχουσας εταιρείας «...» αναφορικά με την υποβολή του ΤΕΥΔ του κ. ... (τρίτου – δανειστή) ως μη νομότυπη, για τον λόγο ότι υποβλήθηκε το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης χωρίς να φέρει ψηφιακή υπογραφή του δηλούντος τρίτου κ., όπως απαιτείτο ρητώς από την Διακήρυξη κατά τα ως άνω. Αντιθέτως, υπεβλήθη έτερη Υπεύθυνη Δήλωση του δανειστή τρίτου, με γνήσιο υπογραφής από το gov.gr, η οποία περιλάμβανε κάποια από τα στοιχεία του ΤΕΥΔ και βεβαίωνε την ακρίβειά τους, η οποία όμως προβλέπεται από το άρθρο 2.4.5 της διακήρυξης μόνο ως τρόπος αντικατάστασης της υποβολής επικυρωμένου ακριβούς αντιγράφου ιδιωτικού εγγράφου (δηλαδή εν είδη επικύρωσης του περιεχομένου) και όχι ως τρόπος βεβαίωσης και πιστοποίησης της ταυτότητας του υπογράφοντος και γνησιότητας της υπογραφής, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με τη χρήση της ψηφιακής υπογραφής. Από την παραπάνω παράλειψη παραβιάζεται τόσο ο απαιτούμενος τύπος της ψηφιακής υπογραφής αλλά και η γνησιότητα του εγγράφου που φέρεται να εξέδωσε ο ως άνω τρίτος καθώς και η βεβαιότητα ότι οι δηλώσεις και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο ΤΕΥΔ προέρχονται πράγματι από αυτόν και επομένως ορθώς δεν

συνυπολογίσθηκε η στήριξη του τρίτου. Επιπλέον σε κανένα σημείο της Διακήρυξης δεν προβλέπεται η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης αντί του ΤΕΥΔ και ως εκ τούτου η αποδοχή της προσφοράς της προσφεύγουσας παρά την σαφή έλλειψη από την οποία πάσχει θα αποτελούσε σαφή παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Ως εκ τούτου σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε η επιπλέον Υπεύθυνη Δήλωση να υποκαταστήσει το ΤΕΥΔ, το οποίο υπεβλήθη παρατύπως χωρίς ψηφιακή υπογραφή και ως εκ τούτου δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη. Συνεπώς ορθώς αποκλείσθηκε η προσφεύγουσα εταιρεία από τη συνέχιση του διαγωνισμού καθώς λήφθηκαν υπόψη και οι υπ' αριθ. .../2019 και υπ' αριθ. .../2021 Αποφάσεις της Ανεξάρτητης Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών.

Η άποψη μας, ως προς τους λοιπούς λόγους της προσφυγής είναι η εξής: 1. Η Ομάδα Έργου ζητείται στο άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης, το οποίο αφορά τα περιεχόμενα της Τεχνικής Προσφοράς και δεν έχει καμία σχέση με τα άρθρα των Κριτηρίων Επιλογής 2.2.4 έως και 2.2.8 της διακήρυξης. Συνεπώς δεν αποτελεί κριτήριο ποιοτικής επιλογής αλλά κριτήριο ανάθεσης της υπό κρίσιν σύμβασης, καθώς ζητείται στην Τεχνική Προσφορά και βαθμολογείται σύμφωνα με το άρθρο 2.3.1 της Διακήρυξης και το Κριτήριο Κ4, «Αναλυτική περιγραφή της οργανωτικής δομής της Ομάδας Έργου και των ρόλων/καθηκόντων των μελών της με αντιστοίχιση των διαθεσίμων προσόντων προς τις απαιτήσεις του έργου». Ως εκ τούτου ορθώς έγινε αποδεκτή η προσφορά της ένωσης εταιρειών «....» με δτ «...», «...» με δτ «...», «....» με δτ «...», καθώς ουδεμία έλλειψη δικαιολογητικού υφίσταται. 2. Όσον αφορά στο δεύτερο λόγο περί του ότι δεν προσκομίστηκαν συμβάσεις και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης ενώ ζητούνταν από το άρθρο 2.2.9.2 Β4 της Διακήρυξης δεν ευσταθεί καθώς το άρθρο 2.2.9.2 της Διακήρυξης, στο οποίο αναφέρεται η προσφεύγουσα αφορά τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου, τα οποία υποβάλλονται μόνο από αυτόν μετά την κατακύρωση, σύμφωνα με το άρθρο 3.2 της Διακήρυξης και δεν απαιτείται να υποβληθούν στον Φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς από όλους τους υποψήφιους. Τα δικαιολογητικά που σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο έπρεπε κατ' εξαίρεση να υποβληθούν με την υποβολή της προσφοράς, προσδιορίζονται ρητώς από την διακήρυξη και είναι τα

πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας (άρθρο 2.2.9.2 Β1.β : Προσοχή: Τα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας υποβάλλονται και στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά) και τα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης (άρθρο 2.2.9.2 Β6 : Προσοχή: Τα αποδεικτικά έγγραφα για την νόμιμη σύσταση και εκπροσώπηση υποβάλλονται και στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά»). 3. Όσον αφορά στον τρίτο λόγο περί του ότι δεν προσκομίστηκαν επικυρωμένα αντίγραφα των πιστοποιητικών ISO 9001:2015 και ISO 27001:2013 αναφέρεται ότι τα Πιστοποιητικά ISO 9001:2015 και ISO 27001:2013, αποτελούν δικαιολογητικά τα οποία πρέπει να προσκομίσει μόνο ο προσωρινός ανάδοχος μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού σε αυτόν (άρθρο 3.2 Διακήρυξης) και ως εκ τούτου η μη προσκόμισή τους από τους υποψήφιους με τον φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής δεν αποτελεί λόγο αποκλεισμού από την διαδικασία αξιολόγησης. 4. Όσον αφορά στον τέταρτο λόγο αποκλεισμού περί του ότι η Ένωση «...» με δτ «...», «...» με δτ «...», «...» με δτ «...» δεν δεσμεύεται για το χρόνο ισχύος της προσφοράς της, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι στο αρχείο «ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ_signed», το οποίο έχει υποβληθεί στον φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς της Ένωσης, υπογεγραμμένο από τον κ. ..., ο οποίος έχει ορισθεί ως Κοινός Εκπρόσωπος της διαγωνιζόμενης Ένωσης από σχετικό Συμφωνητικό Συνεργασίας, το οποίο έχει επίσης υποβληθεί στον Φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς, αναφέρεται το εξής: «Η προσφορά μας ισχύει και δεσμεύει την Ένωσή μας για διάστημα εννέα (9) μηνών από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού». Περαιτέρω, εν προκειμένω με την επίμαχη Διακήρυξη δεν ζητείται η υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης σχετικά με τον χρόνο ισχύος της προσφοράς. Συνεπώς δεν συντρέχει κανένας λόγος αποκλεισμού της παραπάνω συμμετέχουσας Ένωσης.

12. Επειδή ο παρεμβαίνων κατόπιν παράθεσης σύντομου ιστορικού και θεμελίωσης του εννόμου συμφέροντος του ισχυρίζεται ότι Α. ΕΠΙ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΗΣ Η προσφεύγουσα αιτείται με των ως άνω προσφυγή την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης με την οποία

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

απερρίφθη η προσφορά της λόγω του ότι δεν υπεβλήθη το ΤΕΥΔ του κ. ... - εξωτερικού συνεργάτη και προσφέροντα δάνεια εμπειρία – ψηφιακά υπογεγραμμένο και ισχυρίζεται ότι η ακρίβεια του περιεχομένου του ΤΕΥΔ βεβαιώνεται με υποβληθείσα Υπεύθυνη Δήλωση του κ. ..., η οποία φέρει ψηφιακή θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του. Επί του παραπάνω ισχυρισμού, θέλουμε να επισημάνουμε ότι η ψηφιακή υπογραφή δεν βεβαιώνει την ακρίβεια του περιεχομένου ενός εγγράφου αλλά πιστοποιεί την ταυτότητα του υπογράφοντος και κυρίως το ότι υπέγραψε ο ίδιος χωρίς καμία αμφιβολία το εν λόγω έγγραφο, επομένως η υποβολή μαζί με το ΤΕΥΔ της Υπεύθυνης Δήλωσης περί ακρίβειας των στοιχείων του ΤΕΥΔ δεν πιστοποιεί πέρα από κάθε αμφιβολία ότι έχει υπογραφεί από τον ίδιο τον κ. ..., παρά μόνο ότι τα στοιχεία που περιέχονται σε αυτό είναι ακριβή. Εξάλλου και η ίδια η προσφεύγουσα παραδέχεται τον παραπάνω ισχυρισμό μας, ότι δηλαδή η υποβληθείσα Υπεύθυνη Δήλωση επιβεβαιώνει μόνο την ακρίβεια του περιεχομένου – κειμένου του ΤΕΥΔ και δεν βεβαιώνει την ταυτότητα του υπογράφοντος και γνησιότητα της υπογραφής καθώς στην από 30/7/2021 προσφυγή της αναφέρεται επί λέξει το εξής: «Την ακρίβεια του περιεχόμενου - κείμενου του ΤΕΥΔ στα πεδία που είχε νόμιμη υποχρέωση ο κ. ... να δηλώσει – απαντήσει- συμπληρώσει ως εξωτερικός συνεργάτης μου που μας παρέχει στήριξη δάνειας εμπειρίας και ανάλογου έργου, έχει επιβεβαιωθεί αδιαμφισβήτητα σε έντυπο της υποβληθείσας Υπεύθυνης Δήλωσης του, το οποίο φέρει ψηφιακή θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του, ως τούτο προκύπτει και προσαποδεικνύεται ευθέως από τα αντίστοιχα έγγραφο που συνυπεβλήθη με τα δικαιολογητικά συμμετοχής που υπέβαλλα» Επιπλέον η προσφεύγουσα επίσης παραδέχεται ότι σκοπός της θέσπισης της ψηφιακής υπογραφής είναι η εξασφάλιση κάθε Αναθέτουσας Αρχής «ότι η περιεχόμενη στο ΤΕΥΔ δήλωση προέρχεται πράγματι από το πρόσωπο που το «υπογράφει» και για να συντρέχουν εχέγγυα γνησιότητας αυτής, ώστε η δήλωση να είναι έγκυρη», προϋπόθεση η οποία μπορεί να συντρέχει για την υποβληθείσα Υπεύθυνη Δήλωση η οποία έχει ψηφιακή θεώρηση του γνησίου υπογραφής, δεν συντρέχει όμως για το ΤΕΥΔ το οποίο φέρει απλή ιδιόχειρη υπογραφή και ούτε καν θεώρηση του γνησίου της υπογραφής από αρμόδια δημόσια αρχή, όπως στην περίπτωση που αναφέρεται στην επικαλούμενη από

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

την προσφεύγουσα υπ' αριθ. .../2020 απόφαση της ΑΕΠΠ, η οποία ουδεμία σχέση έχει με την επίμαχη περίπτωση. Βάσει των ανωτέρω συνάγεται σαφώς ότι το ΤΕΥΔ του κ. ... έχει υποβληθεί μη νομίμως και επομένως δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη στην αξιολόγηση της προσφοράς της προσφεύγουσας. Η έλλειψη αυτού του δικαιολογητικού όμως επιφέρει τον αποκλεισμό της προσφεύγουσας, καθώς πρόκειται για δικαιολογητικό που πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθεί και από τους τρίτους οικονομικούς φορείς στη στήριξη των οποίων στηρίζονται οι υποψήφιοι για την κάλυψη των κριτηρίων επιλογής και εν προκειμένω από τον κ. ... ο οποίος «δανείζει» εμπειρία σε παρόμοια έργα. Ο ισχυρισμός δε της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού έκρινε ως αποδεκτά τα ΤΕΥΔ των υπολοίπων εξωτερικών συνεργατών πρέπει επίσης να απορριφθεί δεδομένου ότι όπως αναλυτικά προελέχθη δεν απαιτείτο η υποβολή ΤΕΥΔ για τους συνεργάτες – μέλη της Ομάδας Έργου, δεδομένοι ότι οι εν λόγω συνεργάτες δεν καλύπτουν κάποιο κριτήριο ποιοτικής επιλογής, αλλά απλώς συνθέτουν την Ομάδα Έργου της προσφεύγουσας, η οποία βαθμολογείται στο πλαίσιο αξιολόγησης της Τεχνικής Προσφοράς.

Β. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΥΣΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΑΣ Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη πάσχει σε ότι αφορά στην έγκριση του αποτελέσματος αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής της παρεμβαίνουσας Ένωσης μας διότι : 1. Δεν έχουν υποβληθεί ατομικά ΤΕΥΔ από τους συνεργάτες των εταιρειών – μελών της παρεμβαίνουσας Ένωσης, οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται στην Ομάδα Έργου της Τεχνικής Προσφοράς της και οι οποίοι δήθεν παρέχουν στήριξη προς πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του όρου 2.4.3.2. Επιπλέον στα υποβληθέντα ΤΕΥΔ των μελών της παρεμβαίνουσας Ένωσης δεν δηλώθηκε καμία στήριξη σε τρίτο ούτε υπεργολαβία. Δεδομένης της ως άνω απουσίας των ατομικών ΤΕΥΔ δεν έπρεπε να γίνουν αποδεκτοί οι εν λόγω συνεργάτες στην Ομάδα Έργου της παρεμβαίνουσας και άρα δεδομένου ότι η στήριξη και συμμετοχή τους είναι απαραίτητη για την κάλυψη κατ' ελάχιστον ζητούμενων θέσεων της ομάδας έργου, η παρεμβαίνουσα Ένωση εταιρειών έπρεπε δήθεν να έχει αποκλεισθεί. 2. Σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.2 Β4 για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

προσκομίζουν τις συμβάσεις και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης αυτών. Εν προκειμένω η παρεμβαίνουσα Ένωση δεν προσκόμισε τις ως άνω συμβάσεις και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης και άρα έπρεπε δήθεν να έχει αποκλεισθεί. 3. Τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη προσκομιζόμενα πιστοποιητικά ποιότητας ISO 9001:2015 και ISO 27001:2013 είναι απλά φωτοαντίγραφα, μη συνοδευόμενα από επικύρωση (από Δημόσιο Φορέα ή Δικηγόρο) και προερχόντως χωρίς να συνοδεύονται από σχετική Υπεύθυνη Δήλωση, η οποία να βεβαιώνει την ακρίβεια των, ως τούτο επιβάλλει ο όρος 2.2.9.2 Β9 (σελίδα 22 της της Διακήρυξης) σύμφωνα με τον οποίο : «Διευκρινίζεται ότι τα ως άνω αποδεικτικά έγγραφα υποβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4250/2014 (Α' 94). Ειδικά τα αποδεικτικά τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, μπορεί να γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους». Εφόσον η παρεμβαίνουσα Ένωση δεν προσκόμισε ως έπρεπε τα ως άνω Πιστοποιητικά έπρεπε δήθεν να έχει αποκλεισθεί. 4. Ως προς τον χρόνο ισχύος των προσφορών του άρθρου 2.4.5 της Διακήρυξης, σύμφωνα με το οποίο «Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα 9 μηνών από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού», η παρεμβαίνουσα Ένωση δεν αναφέρει στην προσφορά της τίποτα σχετικά με τον χρόνο ισχύος της προσφοράς της, επομένως ελλειπούσης καθ' ολοκληρίαν της σχετικής απαιτούμενης από την Διακήρυξη δέσμευσης της, έπρεπε δήθεν να έχει αποκλεισθεί. 5. Ενόψει των προαναφερομένων, προφανές είναι το έννομο συμφέρον μας και το συναπτόμενο μ' αυτό δικαίωμά μας στην άσκηση της παρούσας παρέμβασης για την απόρριψη της υπό κρίση προσφυγής της αντιδίκου Εταιρείας και για τη διατήρηση ισχύος των προσβαλλόμενων μ' αυτήν πράξεων. Γ. ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΒΑΣΙΜΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΙΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΙΚΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 1. Με την υπό κρίση προσφυγή η αντίδικος Εταιρεία ζητά τον αποκλεισμό της παρεμβαίνουσας Ένωσής μας από τη συνέχιση της διαδικασίας του επίμαχου διαγωνισμού για τους παραπάνω αναφερόμενους λόγους. Ειδικότερα : 1. Όσον αφορά στον πρώτο λόγο αποκλεισμού, ότι δήθεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού επειδή δεν υπεβλήθησαν ατομικά ΤΕΥΔ των συνεργατών των εταιρειών – μελών της Ένωσης, στις ικανότητες των οποίων δήθεν στηρίζεται

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

η παρεμβαίνουσα Ένωση για την κάλυψη του κριτηρίου επιλογής του όρου 2.4.3.2 της Διακήρυξης, διευκρινίζουμε ότι τα Κριτήρια Επιλογής τα οποία πρέπει να καλύπτουν οι συμμετέχοντες οικονομική φορείς, ορίζονται στη σελίδα 15 της Διακήρυξης και είναι τα παρακάτω: (επαναλαμβάνονται οι όροι της διακήρυξης 2.2.4 -2.2.8) Βάσει όλων των προαναφερθέντων συνάγονται τα παρακάτω συμπεράσματα: Πρώτον, ότι Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΈΡΓΟΥ, η οποία σημειωτέον, όπως και η ίδια η προσφεύγουσα παραδέχεται, ζητείται στο άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης, το οποίο ορίζει τα περιεχόμενα της Τεχνικής Προσφοράς και ουδεμία σχέση έχει με τα άρθρα των Κριτηρίων Επιλογής, όπως αυτά περιγράφονται παραπάνω, ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ, ΑΛΛΑ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ, καθώς ζητείται στην Τεχνική Προσφορά και βαθμολογείται σύμφωνα με το άρθρο 2.3.1 της επίμαχης Διακήρυξης : Κριτήριο Κ4 : Αναλυτική περιγραφή της οργανωτικής δομής της Ομάδας Έργου και των ρόλων/καθηκόντων των μελών της με αντιστοίχιση των διαθεσίμων προσόντων προς τις απαιτήσεις του έργου. Δεύτερον ότι η δυνατότητα στήριξης στις ικανότητες άλλων φορέων δίδεται μόνο για το Κριτήριο Επιλογής του άρθρου 2.2.5 σχετικά με την Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια και για το Κριτήριο Επιλογής του άρθρου 2.2.6 σχετικά με την Τεχνική και Επαγγελματική Ικανότητα, ήτοι την εκτέλεση παρόμοιων με το υπό ανάθεση έργων, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.8 της Διακήρυξης, επομένως εν προκειμένω τυχόν τρίτοι οικονομικοί φορείς που θα έπρεπε να έχουν προσκομίσει ΤΕΥΔ, θα ήταν «δανειστές» του απαιτούμενου κύκλου εργασιών ή εμπειρίας σε παρόμοια έργα. Όμως, για την κάλυψη των παραπάνω συγκεκριμένων δύο Κριτηρίων Επιλογής, η παρεμβαίνουσα Ένωση εταιρειών μας, δεν στηρίζεται σε κανέναν τρίτο οικονομικό φορέα, επομένως νομίμως έχει απαντήσει ΟΧΙ στη σχετική ερώτηση του ΤΕΥΔ και νομίμως δεν έχει υποβάλει κανένα επιπλέον ΤΕΥΔ, δεδομένου ότι όπως προελέχθη καλύπτει τα τιθέμενα από τη Διακήρυξη Κριτήρια Επιλογής μόνη της. Ως εκ τούτου αποδεικνύεται πλήρως ότι η παρεμβαίνουσα Ένωση εταιρειών μας συμμορφώθηκε πλήρως με όλες τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που διέπουν τον επίδικο διαγωνισμό, αναφορικά με τον τρόπο υποβολής των δικαιολογητικών συμμετοχής και δεν υπάρχει καμία έλλειψη δικαιολογητικού όσον αφορά σε τρίτους οικονομικούς φορείς στις ικανότητες

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

των οποίων δήθεν στηρίζεται, η οποία επιφέρει τον αποκλεισμό της. Συνεπώς ουδείς λόγος απόρριψης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας Ένωσης μας υφίσταται στο παρόν στάδιο του διαγωνισμού από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 2.4.6 της επίδικης Διακήρυξης και ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός της προσφεύγουσας τυγχάνει αλυσιτελής και αβάσιμος. 2. Όσον αφορά στο δεύτερο λόγο αποκλεισμού ότι δήθεν δεν προσκομίστηκαν συμβάσεις και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης ενώ αυτές ζητούνταν από το άρθρο 2.2.9.2 Β4 της Διακήρυξης και άρα η προσφορά της Παρεμβαίνουσας Ένωσης έπρεπε να έχει αποκλεισθεί, θέλουμε να επισημάνουμε ότι το άρθρο 2.2.9.2 Αποδεικτικά Μέσα αφορά στα δικαιολογητικά τα οποία οφείλει να προσκομίσει ο προσωρινός ανάδοχος μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού σε αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 3.2 της Διακήρυξης «Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής» και όχι σε δικαιολογητικά που έπρεπε να έχουν υποβληθεί στον Φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς όλων των υποψήφιων οικονομικών φορέων, πλην των δικαιολογητικών που ορίζεται ρητώς στο εν λόγω άρθρο ότι πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθούν με την υποβολή της προσφοράς, όπως α) τα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, τα οποία σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.2 Β1.β ζητούνται ρητώς και στο φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς σύμφωνα με την εξής σημείωση : «Προσοχή: Τα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας υποβάλλονται και στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» και β) τα αποδεικτικά έγγραφα για τη νόμιμη σύσταση και

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

εκπροσώπηση του άρθρου 2.2.9.2 Β6, τα οποία ζητούνται επίσης ρητώς και στο φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς σύμφωνα με την εξής σημείωση : «Προσοχή: Τα αποδεικτικά έγγραφα για την νόμιμη σύσταση και εκπροσώπηση υποβάλλονται και στο φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά». Αν η Αναθέτουσα Αρχή ήθελε την υποβολή των σχετικών συμβάσεων και βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης με την υποβολή της προσφοράς θα είχε συμπεριλάβει στο σχετικό άρθρο την ίδια παραπάνω σημείωση, σημείωση που στο εν λόγω άρθρο 2.2.9.2 Β4 Διακήρυξη δεν υπάρχει. Περαιτέρω, θέλουμε να επισημάνουμε ότι στη διακήρυξη στην οποία αφορά η υπ' αριθ. 1658/2020 Απόφαση της ΑΕΠΠΕ την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, προβλεπόταν ρητώς και σαφώς στο Παράρτημα Α - Απαιτήσεις - Τεχνικές Προδιαγραφές - Ενδεικτικός Προϋπολογισμός ότι η τεχνική προσφορά των υποψήφιων οικονομικών φορέων έπρεπε «να περιλαμβάνει υποχρεωτικά εκτός των άλλων επί ποινή αποκλεισμού τα: Α) ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ - ΕΠΑΡΚΕΙΑ α) Επάρκεια οργανωτικής δομής και ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών β) Επάρκεια εμπειρίας εκτέλεσης συναφών αντικειμένων γ) Επάρκεια Ομάδας Έργου Β) ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Σύμφωνα με το κεφάλαιο “Τεχνική Περιγραφή”. Γ) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ Δ) ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Ελάχιστες Προϋποθέσεις Ικανότητας – Επάρκειας Για την ανάθεση των υπηρεσιών της πράξης «Δράσεις σήμανσης και ανάδειξης θεματικών διαδρομών περιοχής ... του ...» με κωδικό ΟΠΣ ...που έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «... 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) εκτός από τις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας απαραίτητα είναι συνολικά και τα κάτωθι τα οποία απαιτούνται για την επάρκεια του υποψηφίου αναδόχου: α) Επάρκεια οργανωτικής δομής και ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών Ο υποψήφιος ανάδοχος θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλη οργάνωση, δομή και μέσα, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχής και απρόσκοπτη εκτέλεση της σύμβασης καθώς και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Για την τεκμηρίωση – απόδειξη αυτής είναι απαραίτητο υποχρεωτικά να προσκομίσει κατ' ελάχιστον τα κάτωθι: Αναλυτική παρουσίαση των χαρακτηριστικών του

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

υποψήφιου Αναδόχου (επιχειρηματική δομή, τομείς δραστηριότητας, κλάδοι εξειδίκευσης, υλικοτεχνική υποδομή, απασχολούμενο προσωπικό, ιστορικό και τα κύρια βήματα ανάπτυξης) β) Επάρκεια εμπειρίας εκτέλεσης συναφών αντικειμένων. Λόγω του ιδιαίτερου αντικειμένου των υπηρεσιών ο υποψήφιος ανάδοχος πρέπει να έχει ολοκληρώσει με επιτυχία ένα (1) τουλάχιστον αντίστοιχο έργο, τα τελευταία πέντε (5) έτη [...] Για την τεκμηρίωση – απόδειξη της επάρκειας είναι απαραίτητο υποχρεωτικά να προσκομίσει κατ' ελάχιστον τα κάτωθι: α) τη σύμβαση και β) τη βεβαίωση ολοκλήρωσης του αντικειμένου της γ) τη συμπλήρωση του κάτωθι πίνακα (αντίστοιχων έργων)» Στον επίμαχο διαγωνισμό όμως δεν υπήρχε καμία τέτοια ρητή απαίτηση, επομένως καμία υποχρέωση υποβολής συμβάσεων και βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης δεν είχε η Παρεμβαίνουσα Ένωση εταιρειών μας. Συνεπώς ουδείς λόγος απόρριψης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας Ένωσης μας υφίσταται στο παρόν στάδιο του διαγωνισμού από τους προβλεπόμενους στο άρθρο 2.4.6 της επίδικης Διακήρυξης και ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός της προσφεύγουσας τυγχάνει αλυσιτελής και αβάσιμο

3. Όσον αφορά στον τρίτο λόγο αποκλεισμού, ότι δήθεν δεν έχουν προσκομιστεί επικυρωμένα αντίγραφα των πιστοποιητικών ISO 9001:2015 και ISO 27001:2013 και άρα η προσφορά της παρεμβαίνουσας Ένωσης έπρεπε να έχει αποκλεισθεί, σύμφωνα και με τα όσα έχουμε εκτενώς αναφέρει παραπάνω, τα Πιστοποιητικά ISO 9001:2015 και ISO 27001:2013, αποτελούν δικαιολογητικά τα οποία οφείλει να προσκομίσει ο προσωρινός ανάδοχος μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού σε αυτόν (άρθρο 3.2 Διακήρυξης) και γι' αυτόν τον λόγο δεν υπεβλήθησαν με την προσφορά μας ούτε επικυρωμένα αλλά ούτε και σαν απλά φωτοαντίγραφα, επομένως δεν κατανοούμε πλήρως τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας περί μη νόμιμης υποβολής τους. Σε κάθε περίπτωση όμως η μη προσκόμισή τους ή η τυχόν πλημμελής προσκόμισή τους δεν αποτελεί λόγο αποκλεισμού, καθώς όπως προαναφέρθηκε αποτελούν δικαιολογητικά τα οποία δεν απαιτούνται στην παρούσα φάση του διαγωνισμού αλλά προσκομίζονται στο στάδιο της κατακύρωσης μόνο από τον «προσωρινό ανάδοχο». Αυτή άλλωστε είναι και η σκοπιμότητα υποβολής του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, σύμφωνα με το άρθρο 79 του Ν. 4412/2016, ήτοι η υποβολή μίας μόνο ενημερωμένης Υπεύθυνης Δήλωσης με τις συνέπειες του ν.

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας την έλλειψη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση όλων των κριτηρίων επιλογής, προς αποφυγή της πολύ χρονοβόρας διαδικασίας συγκέντρωσης από τους αρμόδιους φορείς και υποβολής στους δημόσιους διαγωνισμούς όλων εκείνων των δικαιολογητικών και εγγράφων που αποδεικνύουν την έλλειψη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής από τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς. Περαιτέρω, τα ίδια προβλέπονται και στην υπ' αριθ. 23/2018 Κατευθυντήρια Οδηγία της ΕΑΑΔΗΣΥ (άρθρο 2.1), όπου αναφέρεται ότι : «Το ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ συνιστά προκαταρκτική απόδειξη ως προς τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, ανάλογα με το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης, αντικαθιστώντας την υποχρέωση υποβολής των αντίστοιχων πιστοποιητικών. Κατά συνέπεια, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν, κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ και την παράλληλη υποβολή των σχετικών πιστοποιητικών/δικαιολογητικών, διότι με τον τρόπο αυτό παρακάμπτεται ο ως άνω κανόνας της προαπόδειξης, που εισάγει ο Ν. 4412/2016, με την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ και προκαλείται πρόσθετο διοικητικό βάρος στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Επισημαίνεται, ωστόσο ότι εάν οι οικονομικοί φορείς υποβάλουν αυτοβούλως στον φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πέραν του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ ένα ή περισσότερα από τα σχετικά πιστοποιητικά / δικαιολογητικά, η εν λόγω υποβολή δεν αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς και αποκλεισμού του προσφέροντος, η δε αναθέτουσα αρχή δεν ελέγχει τα εν λόγω δικαιολογητικά στην παρούσα φάση»

4. Όσον αφορά στον τέταρτο λόγο αποκλεισμού, ότι η παρεμβαίνουσα Ένωση δήθεν δεν δεσμεύεται για το χρόνο ισχύος της προσφοράς της, σας παραπέμπουμε στο αρχείο «ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ_signed», το οποίο έχει υποβληθεί, δεόντως υπογεγραμμένο από τον ορισθέντα στο επίσης υποβληθέν Συμφωνητικό Συνεργασίας Κοινό Εκπρόσωπο κ. ..., στο φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς της Ένωσής μας, στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, όπου στο μέσο της δεύτερης σελίδας αναφέρεται συγκεκριμένα το εξής: «Η προσφορά μας ισχύει και δεσμεύει την Ένωσή μας για διάστημα

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

εννέα (9) μηνών από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού». Περαιτέρω, θέλουμε να επισημάνουμε ότι σύμφωνα με την υπ' αριθ. .../2018 Απόφαση της ΑΕΠΠΕ την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, στην διακήρυξη την οποία αφορά η εν λόγω Απόφαση, ζητείτο ρητά στο άρθρο ... (τελευταίο εδάφιο αυτής) η υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης αναφορικά με το χρόνο ισχύος της προσφοράς, ενώ εν προκειμένω δεν ζητείτο από κανένα άρθρο της διακήρυξης η υποβολή σχετικής Υπεύθυνης Δήλωσης. Πέραν τούτου δεν γεννάται καμία αμφιβολία περί της ισχύος της προσφοράς της παρεμβαίνουσας ένωσης μας, δεδομένου ότι έχει υποβληθεί η υπ' αριθ. e-.../.... Εγγυητική Επιστολή Συμμετοχής, η οποία έχει ισχύ και πέραν των εννέα απαιτούμενων μηνών ισχύος της προσφοράς, ήτοι έως 01-05-2022. Συνεπώς ουδείς λόγος απόρριψης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας Ένωσης μας υφίσταται στο παρόν στάδιο του διαγωνισμού από τους προβλεπόμενους στο άρθρο ... της επίδικης Διακήρυξης και ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός της προσφεύγουσας τυγχάνει αλυσιτελής και αβάσιμος. Στη συνέχεια ο παρεμβαίνων προβάλλει επιπλέον λόγους αποκλεισμού της προσφοράς του προσφεύγοντος (βλ. σελ. 13-24 της παρέμβασης).

13. Επειδή, με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά, ο οποίος εκ της φύσης του είναι γενικής, υποχρεωτικής σε όλα τα στοιχεία του και άμεσης εφαρμογής στα κράτη – μέλη, ορίζεται στο άρθρο 25 ότι : «2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή», στο άρθρο 26 ότι : «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων» και στο άρθρο 27 ότι : «2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5».

14. Επειδή με το άρθρο 8 «Υπεύθυνη Δήλωση» του ν.1599/1986 «Σχέσεις κράτους Πολίτη» ορίζεται ότι «1. Γεγονότα ή στοιχεία που δεν αποδεικνύονται με το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα έγγραφα του άρθρου 6, μπορεί ν' αποδεικνύονται ενώπιον κάθε αρχής ή υπηρεσίας του δημόσιου τομέα με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου...», «2. Ο τύπος και το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών».

15. Επειδή με την με αρ. ΔΙΑΔΠ/Α1/18368/2002 ΚΥΑ (1276 Β) «Καθορισμός του τύπου και του περιεχομένου της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986», ορίζεται ότι « 3.Η υπεύθυνη δήλωση, όταν χρησιμοποιείται αυτοτελώς, πρέπει να έχει τον ακόλουθο τύπο και να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία: α) Στην πρώτη όψη στο επάνω μέρος και στο κέντρο, τυπώνεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας. β) Κάτω από το έμβλημα τυπώνονται, με κεφαλαία γράμματα, οι λέξεις "ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ" και από κάτω, μέσα σε παρένθεση, οι λέξεις (Άρθρο 8 Ν. 1599/1986). γ) Στη συνέχεια, αμέσως από κάτω, τυπώνεται κείμενο, σε πλαίσιο, ως εξής: "Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ.4 Ν. 1599/1986)". δ) Στη συνέχεια συμπληρώνονται η αρχή ή η υπηρεσία του δημόσιου τομέα που απευθύνεται η δήλωση, τα στοιχεία ταυτότητας του αιτούντος καθώς και τα γεγονότα ή στοιχεία την ακρίβεια των οποίων επιθυμεί να δηλώσει υπεύθυνα. ε) Τα στοιχεία ταυτότητας του αιτούντος που αναγράφονται είναι: αα) Το όνομα και το επώνυμο του αιτούντος ββ) Το όνομα και το επώνυμο του πατέρα γγ) Το όνομα και το επώνυμο της μητέρας δδ) Η ημερομηνία, ο τόπος γέννησης και ο τόπος κατοικίας (οδός, αριθμός, τ.κ, Δήμος κλπ). εε) Ο αριθμός του Δελτίου Ταυτότητας ή αντίστοιχου

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

εγγράφου της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του Ν. 2690/1999. στστ) Από κάτω διατίθεται κενός χώρος για την αναγραφή, εφόσον είναι απαραίτητο, του αριθμού τηλεφώνου, της συσκευής τηλεομοιοτυπίας και της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. στ) Από κάτω τυπώνεται η φράση : "Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:" ζ) Μετά την αναγραφή των γεγονότων και των στοιχείων την ακρίβεια των οποίων δηλώνει υπεύθυνα, συμπληρώνεται η ημερομηνία σε κατάλληλο κενό χώρο. η) Κάτω από την ημερομηνία αναγράφεται η λέξη "ο/η δηλ" και ακολουθεί η λέξη "υπογραφή" πάνω από την οποία τίθεται η υπογραφή του δηλούντος.[...]

7.Ο τύπος του εντύπου της αίτησης-υπεύθυνης δήλωσης, είναι δυνατόν να διαφοροποιείται, ως προς τον σχεδιασμό του προκειμένου να είναι πιο εύχρηστο και φιλικότερο προς τους πολίτες.

8. Στην περίπτωση που η υπεύθυνη δήλωση ενσωματώνεται σε έγγραφα που αφορούν σε διοικητικές πράξεις, συμβόλαια κ.λπ., πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που προβλέπουν οι περιπτώσεις δ), ε), στ), ζ), και η) της παραγράφου 3 της παρούσας απόφασης».

16. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 11 « Βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής-Επικύρωση των αντιγράφων» του ν. 2690/1999 Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύει, ορίζεται « 1. Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου γίνεται, από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή από τα Κ.Ε.Π., βάσει του δελτίου ταυτότητας ή των αντίστοιχων εγγράφων που προβλέπονται στο άρθρο 3.

Δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου, όταν προσέρχεται αυτοπροσώπως για υποθέσεις του στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα ή τα Κ.Ε.Π., προσκομίζοντας το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα πρωτότυπα έγγραφα».

17. Επειδή με το άρθρο 2 «Ορισμοί» (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β΄ της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) του ν. 4412/2016 ορίζεται «1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:....

11) ως «οικονομικός φορέας» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

δημόσιος φορέας ή ένωση αυτών των προσώπων ή/και φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων επιχειρήσεων, που προσφέρει στην αγορά εκτέλεση εργασιών ή/και έργου, προμήθεια προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών. Στην έννοια αυτή περιλαμβάνεται και ο όρος «εργοληπτική επιχείρηση» του Τίτλου 1 του Κεφαλαίου ΙΙ του Μέρους Β΄ του παρόντος Βιβλίου,

12) ως «προσφέρων» νοείται οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά,

13) ως «υποψήφιος» νοείται οικονομικός φορέας που έχει ζητήσει να του αποσταλεί ή έχει λάβει πρόσκληση συμμετοχής σε κλειστή διαδικασία, σε ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σε ανταγωνιστικό διάλογο ή σε σύμπραξη καινοτομίας,

18.Επειδή το άρθρο 18 με τίτλο «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016 προβλέπει στην παράγραφο 1 τα κάτωθι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας...[...].».

19. Επειδή το άρθρο 36 « Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ» του Ν. 4412/2016 προβλέπει ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. 2. Το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να συμμορφώνεται με: α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος ΙV του Προσαρτήματος Α΄ και β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και των άρθρων 22 και 37. Πέραν των ανωτέρω το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να τηρεί τα οριζόμενα: α) στο ν. 3979/2011 (Α΄ 138) και στην κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα νομοθεσία, ιδίως στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β΄ 1301) και β) στο π.δ. 25/2014 (Α΄ 44). 3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σχετικά με: α)β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. και χορήγησης αντιγράφων και ..[...]5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ρυθμίζονται, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν : α) τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3979/ 2011 και του ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ, β) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών, γ) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. και χορήγησης αντιγράφων...[...].

20. Επειδή το άρθρο 37 «Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ» (άρθρο 22 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Το επίπεδο ασφαλείας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. πρέπει να είναι ανάλογο προς τους κινδύνους.2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει: α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την Απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφότυπους· όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Οι δυνατότητες επικύρωσης επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να επικυρώνει, σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα, την ηλεκτρονική υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποστηριζόμενη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό.[.....] 3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β´ 401)

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς το χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω...[...].».

21. Επειδή στο άρθρο 78 «Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016, ορίζεται « 1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. [...]

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 79, 80 και 81, αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 1 και 2. του άρθρου 73 και του άρθρου 74. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα την αντικατάσταση φορέα για τον οποίον συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παρ. 4 του άρθρου 73 και του άρθρου 74.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική

επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ο οικονομικός φορέας και αυτοί οι φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Υπό τους ίδιους όρους, μία ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων. [...]

22. Επειδή το άρθρο 79 με τίτλο «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» προβλέπει τα εξής «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77

γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ως άνω πληροφορίες όσον αφορά τους φορείς αυτούς. Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά. [...]

2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77,

γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 και

δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεσης σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30).

Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων.

3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.

4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986.

[...]

23. Επειδή, σύμφωνα με την ΥΑ 56902/215/19.05.2017 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» (ΦΕΚ Β 2.6.2017), ως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζεται «Άρθρο 8 Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων 1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται μέσω του Συστήματος κατά περίπτωση, με: • την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα δια της

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

λειτουργικότητας «Επικοινωνία». • την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Προκηρυγμένου Διαγωνισμού» του εκάστοτε διαγωνισμού • την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς», ο οποίος περιλαμβάνει τους (υπό)φακέλους: - «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά» - «Οικονομική Προσφορά» - «Δικαιολογητικά Προσωρινού Αναδόχου». 2. Τα σχετικά στοιχεία αποστολής, κοινοποίησης, υποβολής ή ανάρτησης που αποτυπώνονται στις αντίστοιχες οθόνες της διεπαφής του χρήστη, και ειδικότερα ο καταγεγραμμένος χρόνος αυτών, αποτελούν απόδειξη επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων μέσω του Συστήματος.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν μέσω του Συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τους ίδιους υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της παρούσας. 4. Οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς, τα γνωμοδοτικά όργανα και οι εποπτικοί και ελεγκτικοί μηχανισμοί υποβάλλουν και αναρτούν μέσω του συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014, τα άρθρα 3 και 5 της αριθ. ΥΑΠ/Φ.40.4/3/1031 «Ρυθμίσεις για το Ηλεκτρονικό Δημόσιο Έγγραφο» (ΦΕΚ Β' 1317/2012) και τις διατάξεις της παρούσας».

άρθρο 12 ορίζει ότι “1.2.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου *Portable Document Format (PDF)* και εφόσον έχουν συνταχθεί/ παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση

εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής.».

24. Επειδή στη διακήρυξη ορίζεται «2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης

Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης είναι τα ακόλουθα: 1. η παρούσα Διακήρυξη με τα Παραρτήματα της 2. το ΤΕΥΔ ...,

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016. [...]

2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής 2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικά συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) (B/3698/16-11-2016), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα III, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΤΕΥΔ καταρτίζεται από τις αναθέτουσες αρχές βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Α της Απόφασης 158/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες της Κατευθυντήριας Οδηγίας 15/2016 (ΑΔΑ: ...). **Σημείωση:** Τα παραπάνω (υποβολή ΤΕΥΔ) ισχύουν και στην περίπτωση τρίτων στις δυνατότητες των οποίων στηρίζεται ο συμμετέχων οικονομικός φορέας, υπεργολάβων στις δυνατότητες των οποίων στηρίζεται ο συμμετέχων οικονομικός φορέας2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών 2.4.2. Ι. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

ν.4412/2016, ιδίως άρθρα 36 και 37 και την Υπουργική Απόφαση αριθμ. 56902/215 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)». Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 "Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣΔιαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α. Επισημαίνεται ότι, οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς δεν έχουν την υποχρέωση να υπογράφουν τα δικαιολογητικά που υποβάλλουν με την προσφορά τους, με χρήση προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, αλλά μπορεί να τα αυθεντικοποιούν με οποιονδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο, εφόσον στη χώρα προέλευσής τους δεν είναι υποχρεωτική η χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Στις περιπτώσεις αυτές η αίτηση συμμετοχής συνοδεύεται με υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνεται ότι στην χώρα προέλευσης δεν προβλέπεται η χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής ή ότι στην χώρα προέλευσης δεν είναι υποχρεωτική η χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής για την συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Η υπεύθυνη δήλωση του προηγούμενου εδαφίου φέρει υπογραφή έως και δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. [...] 2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: (α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. ...2.4.2.4. Οι οικονομικοί φορείς συντάσσουν την τεχνική και οικονομική τους προσφορά συμπληρώνοντας τις αντίστοιχες ειδικές

ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος. Στην συνέχεια το σύστημα παράγει τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία τα οποία υπογράφονται ηλεκτρονικά και υποβάλλονται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ηλεκτρονικού αρχείου pdf (το οποίο θα υπογραφεί ηλεκτρονικά) πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf.

2.4.2.5. Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής, με την επιφύλαξη των αναφερθέντων στην τελευταία υποπαράγραφο της παραγράφου 2.4.2.1 του παρόντος για τους αλλοδαπούς οικονομικούς φορείς. Από το Σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στις περιπτώσεις που με την προσφορά υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα, αυτά γίνονται αποδεκτά είτε κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 4250/2014 (Α' 94), είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης iv) Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΤΕΥΔ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣΔΗΛΩΣΗΣ(ΤΕΥΔ) και δη στο πεδίο Γ. Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη στις ικανότητες τρίτων φορέων αναφέρεται – σε συνέχεια του ερωτήματος «Ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οικονομικών φορέων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στο μέρος ΙV και στα (τυχόν) κριτήρια και κανόνες που καθορίζονται στο μέρος V κατωτέρω;...» - ως επισήμανση το εξής «Εάν ναι, επισυνάψτε χωριστό έντυπο ΤΕΥΔ με τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τις ενότητες Α και Β του παρόντος μέρους και σύμφωνα με το

μέρος III, για κάθε ένα από τους σχετικούς φορείς, δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τους νομίμους εκπροσώπους αυτών...[..]...»

3.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. Τα εν λόγω δικαιολογητικά, υποβάλλονται από τον προσφέροντα («προσωρινό ανάδοχο»), ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος, σε μορφή αρχείων pdf. Όταν υπογράφονται από τον ίδιο φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή.

25.Επειδή κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

26.Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους

όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

27. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

28. Επειδή, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς ή την υποβολή μη νομίμως υποβληθέντος εγγράφου (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, *Archus and Gama*, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Κατά την άσκηση της

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρασ της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει περιαγάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αίτησης αυτής (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 41, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37).

29. Επειδή ενόψει των αρχών της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η συνυποβολή της υπεύθυνης δήλωσης στο σταθερό χρονικό σημείο της υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων με το προβλεπόμενο σε αυτές περιεχόμενο, αποτελεί ουσιώδη τυπική προϋπόθεση συμμετοχής στο διαγωνισμό, παράβαση δε του εν λόγω κανόνα εκ μέρους του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό, δηλαδή παράλειψη συνυποβολής με την προσφορά, της δήλωσης αυτής ή υποβολής ελλιπούς κατά περιεχόμενο δήλωσης, καθιστά την υποβληθείσα προσφορά του απαράδεκτη (βλ. Ε.Α. Σ.Τ.Ε. 1319, 668, 422,133/2009).

30. Επειδή, με βάση το οικείο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και δη τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 σε συνδυασμό με του Ευρωπαϊκό Κανονισμό 910/2014 και την ΥΑ 56902/215/ΦΕΚ Β'1924/2-6-2017 με θέμα «Τεχνικές Λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)» (βλ. και αναλογικά σχετική Κατευθυντήρια Οδηγία 15 Απόφαση 161/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ με αριθμό πρωτ. 5797/25-11-2016 ως προς το ΤΕΥΔ το οποίο εκπονήθηκε κατ' αντιστοιχία με το ΕΕΕΣ) όσον αφορά την υποχρέωση ψηφιακής υπογραφή του ΤΕΥΔ από τον κατά περίπτωση υπόχρεο οικονομικό φορέα δεν γεννάται εξαίρεση για κάποιους οικονομικούς φορείς, άλλως δεν περιορίζεται η υποχρέωση αυτή στους προσφέροντες, οι οποίοι αναφέρονται στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 ως κύριοι οικονομικοί φορείς σε αντιδιαστολή με τους λοιπούς

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

οικονομικούς φορείς, ενώ αντίστοιχα και στην Κατευθυντήρια Οδηγία 15 της ΕΑΑΔΗΣΥ οι παρέχοντες δάνεια εμπειρία φορείς, που υπογράφουν το απαιτούμενο ΤΕΥΔ, αναφέρονται ομοίως ως οικονομικοί φορείς. Επομένως, καθίσταται σαφές ότι το υπό κρίση ΤΕΥΔ δέον είναι να υπογράφεται ψηφιακά ανεξαρτήτως εάν αφορά τον προσφέροντα ή τρίτο οικονομικό φορέα.

31. Επειδή, η έννοια του «οικονομικού φορέα» είναι ευρύτερη και αντιδιαστέλλεται από αυτήν του «προσφέροντος», κατ' άρ. 2 παρ. 1 περ. 11 και 12 αντίστοιχα Ν. 4412/2016, κατά την οποία η έννοια του προσφέροντος δεν ταυτίζεται με την έννοια του οικονομικού φορέα αλλά αποτελεί έννοια είδους, ήτοι υποκατηγορία αυτής. Άλλωστε, γι αυτό το λόγο η έννοια του οικονομικού φορέα έχει ως σημείο αναφοράς την ευρύτερη οικεία αγορά και όχι τον εν θέματι διαγωνισμό. Συνεπώς, όπου στον Ν. 4412/2016 και σε οιαδήποτε διάταξη νόμου ή εν γένει θεσπίζουσα κανόνα δικαίου, επιβάλλεται μια υποχρέωση ή προβλέπεται μια συμπεριφορά ή μια συνέπεια για «(οικονομικούς) φορείς» αυτή καταλαμβάνει μεν αλλά δεν εξαντλείται στους «προσφέροντες», αντίθετα εκτείνεται, όπως εν προκειμένω, και σε κάθε άλλη κατηγορία «οικονομικού φορέα», όπως οι υποψήφιοι, καθώς και οι υπεργολάβοι και ιδίως οι τρίτοι φορείς του άρ. 78 Ν. 4412/2016, δοθέντων των αναφερόμενων στην προηγούμενη σκέψη.

32. Επειδή αφενός η ψηφιακή συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα αφετέρου η προσήκουσα υπογραφή της υπεύθυνης δήλωσης αποτελεί ουσιώδες στοιχείο αυτής, ώστε η δήλωση να είναι έγκυρη (ΔΕΦΑΘ (Ασφ) 93/2013, ΣτΕ 2017/2010, ΕΑ ΣτΕ 234/2010, πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 736/2009, 938/2007).

33. Επειδή στη βάση των ανωτέρω αναφορικά με το ζήτημα της ψηφιακής υπογραφής εγγράφων, που υποβάλλονται με την προσφορά διαγωνιζομένου στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού και τη δυνατότητα θεραπείας σε περίπτωση παράλειψης, καθίσταται σαφές ότι δεν είναι δυνατή η προσφυγή στην δυνατότητα συμπλήρωσης αυτών κατά τις διατάξεις του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, καθώς η έλλειψη υπογραφής ή η μη νόμιμη/έγκυρη υπογραφή του ισοδυναμεί με την μη νόμιμη/έγκυρη υποβολή του (βλ. σχετικά και την με αρ. 23 Κατευθυντήρια Οδηγία της ΕΑΑΔΗΣΥ, με Αριθμ. Πρωτ. 949/13-2-2018 (ΑΔΑ : Ψ3ΗΙΟΞΤΒ-Κ3Κ) αναφέρει μεταξύ άλλων ως

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

προς το ζήτημα της ψηφιακής υπογραφής του ΕΕΕΣ και ΤΕΥΔ ότι «2.3.1. ... στις περιπτώσεις έλλειψης υπογραφής/ών στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ δεν είναι δυνατή η προσφυγή στην, κατά τα ανωτέρω, δυνατότητα συμπλήρωσης, καθώς η έλλειψη υπογραφής του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ή η μη νόμιμη/ έγκυρη υπογραφή του ισοδυναμεί με την μη νόμιμη/ έγκυρη υποβολή του, η, δε, ως άνω δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων ή/και συμπλήρωσης αφορά μόνο σε ήδη υποβληθέντα έγγραφα/δικαιολογητικά (πρβλ. άρθρο 102 παρ. 2 τελευταίο εδάφιο Ν. 4412/2016)».

34.Επειδή, στις προαναφερόμενες διατάξεις της διακήρυξης ρητά αναφέρεται ότι για την παραδεκτή συμμετοχή στον επίδικο διαγωνισμό συμμετέχοντος οικονομικού φορέα ο οποίος στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οικονομικών φορέων, απαιτείται αυτός (ο συμμετέχων οικονομικός φορέας) να συνυποβάλει με την με την προσφορά του τόσο το ΤΕΥΔ που αφορά τον ίδιο, όσο και, χωριστό έντυπο ΤΕΥΔ για καθένα από τους οικονομικούς φορείς στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται, το οποίο απαιτείται να είναι **«δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τους νόμιμους εκπροσώπους των εν λόγω φορέων**. Εξάλλου, η υποβολή του πιο πάνω δικαιολογητικού συνιστά ουσιώδη τυπική προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό και, συνεπώς, αν το δικαιολογητικό αυτό δεν υποβληθεί ή υποβληθεί δικαιολογητικό μη νομότυπο, η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη (αρ.2.2.6 περ.α και θ). Ενόψει αυτών, οικονομικός φορέας ο οποίος συμμετέχει στην ένδικη διαγωνιστική διαδικασία, εφόσον δεν υποβάλει με την προσφορά το πιο πάνω δικαιολογητικό (ΤΕΥΔ) ή υποβάλει μη νομότυπο εν λόγω δικαιολογητικό, όχι μόνο για τον ίδιο αλλά και για τους τρίτους οικονομικούς φορείς, στις ικανότητες των οποίων αυτός στηρίζεται, αποκλείεται από το διαγωνισμό (βλ. και *ad hoc* ΔΕφΑθ 136/2018 σκ.12).

35. Επειδή, ναι μεν η διέπυσα τον οικείο διαγωνισμό διακήρυξη δεν ρυθμίζει ρητώς το ζήτημα του είδους της υπογραφής των υποβαλλόμενων για τους τρίτους φορείς ΤΕΥΔ, και, συνεπώς, το δέον από την άποψη αυτή της υποβολής τους, όμως, κατά την έννοια της πιο πάνω διάταξης του άρθρου 8 της, μνημονευόμενης στο περί θεσμικού πλαισίου του διαγωνισμού άρθρο 1.4 της διακήρυξης, ΥΑ με αρ. 56902/215/19.5.2017 (Β 1924) η οποία (διάταξη του άρθρου 8) είναι εφαρμοστέα στην εξεταζόμενη περίπτωση, εφόσον αφορά

σε ρύθμιση ζητήματος μη ρυθμιζόμενου κατά τρόπο ολοκληρωμένο από την ίδια τη διακήρυξη και συγκεκριμένα, στο ζήτημα του είδους της υπογραφής των συντασσόμενων/παραγόμενων από τους εν γένει οικονομικούς φορείς εγγράφων, και της επίσης εφαρμοστέας διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 11 και 12 του ν. 4412/2016, η οποία διακρίνει τις έννοιες του οικονομικού φορέα εν γένει και του προσφέροντος, το υποβαλλόμενο για τρίτο οικονομικό φορέα ΤΕΥΔ απαιτείται να φέρει την προβλεπόμενη στην εν λόγω διάταξη ηλεκτρονική υπογραφή των δικαιούμενων προς τούτο νόμιμων εκπροσώπων του οικονομικού φορέα από τον οποίο προέρχεται και στον οποίο αφορά, αδιακρίτως αν πρόκειται για τον ίδιο τον προσφέροντα οικονομικό φορέα ή τρίτο οικονομικό φορέα στις ικανότητες του οποίου αυτός στηρίζεται. Με τον αποκλειστικό, δε, αυτό τρόπο υπογραφής, αναλαμβάνεται, έναντι της Αναθέτουσας Αρχής, η ευθύνη για την αλήθεια και την ακρίβεια των δηλουμένων και υφίσταται βεβαιότητα ότι η περιεχόμενη στο ΤΕΥΔ δήλωση προέρχεται πράγματι από το πρόσωπο που το υπογράφει. Επομένως, δεν παρίσταται νομότυπο το μη ψηφιακά υπογεγραμμένο από τον οικονομικό φορέα, από τον οποίο φέρεται ότι συντάχθηκε, επίμαχο ΤΕΥΔ, και, για το λόγο αυτό, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη προς εκπλήρωση από τον προσφέροντα της υποχρέωσής του προς υποβολή ΤΕΥΔ για καθένα από τους τρίτους φορείς, στις ικανότητες των οποίων αυτός στηρίζεται (βλ και *ad hoc* ΔΕφΑθ 136/2018 σκ.15).

36.Επειδή, παρά ταύτα, ακόμη και εάν ήθελε υποτεθεί ότι είναι δυνατόν να δημιουργηθεί ασάφεια ως προς την απαίτηση ψηφιακής υπογραφής η οποία εκτείνεται και στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ που υποβάλλεται κατά το χρόνο ηλεκτρονικής κατάθεσης της προσφοράς και αφορά σε τρίτους οικονομικούς φορείς, η έλλειψη ψηφιακής υπογραφής του, θεωρείται ότι δεν πλήττει τη νομιμότητα της συμμετοχής αυτού στη διαγωνιστική διαδικασία, όταν όμως **δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα και ιδιότητα των δηλούντων και το περιεχόμενο των δηλούμενων πληροφοριών** (βλ. Ε.Σ. VI Τμ. 234, 296/2018, πρβλ. ... 7/2018). Ειδικότερα, εφόσον το ΤΕΥΔ του τρίτου οικονομικού φορέα δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή του κατά το νόμο υποχρεούντος να υπογράψει αυτό, αλλά ιδιόχειρη, το γνήσιο της οποίας (υπογραφής) βεβαιώνεται από Κ.Ε.Π. ή υπηρεσίες δημοσίου τομέα, ως

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

προβλέπεται στο άρθρο 11 του ν. 2690/1999, θεωρείται ότι δεν πλήττει τη νομιμότητα της συμμετοχής οικονομικού φορέα στη διαγωνιστική διαδικασία, δεδομένου ότι δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα και ιδιότητα των δηλούντων και το περιεχόμενο των δηλουμένων πληροφοριών (βλ. *ad hoc* Ε.Σ. VI Τμ. 296/2018, Αποφάσεις ΑΕΠΠ πρώην 1^{ου} Κλιμακίου 775/2018 Εισ. Χ. Ζαράρη και 906/2018 Απόφαση ομοίως πρώην 1ου Κλιμακίου Εισηγήτρια Ε.Αποκάρδου, σκέψη 36, αλλά και 701/2021 7^{ου} Κλιμακίου όπου υπήρχε χειρόγραφη υπογραφή με θεώρηση γνησίου αυτής από ΚΕΠ).

37. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, και ως ρητά ορίζεται στη διακήρυξη, δεν απαιτείται βεβαίωση γνησίου υπογραφής όταν οι οικείες δηλώσεις υπογράφονται ψηφιακά. Επομένως, καίτοι δεν ορίζεται ρητά για τους τρίτους οικονομικούς φορείς ότι θα πρέπει να υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης ψηφιακά υπογεγραμμένο, κατά το στάδιο της ηλεκτρονικής υποβολής της προσφοράς, ωστόσο δεν καταλείπεται αμφιβολία σε κάθε ευλόγως ενημερωμένο και κανονικά επιμελητή υποψήφιο ότι η απαίτηση περί δέουσας υπογραφής του τρίτου συνίσταται σε ψηφιακή ή ότι σε περίπτωση ιδιόχειρης υπογραφής, αυτή θα πρέπει να φέρει θεώρηση γνησίου. Εξάλλου, η ελληνική έννομη τάξη προϋποθέτει ανθρώπινη συμπεριφορά για την τέλεση ποινικού αδικήματος και ως εκ τούτου νομικό πρόσωπο δεν δύναται να έχει ποινική ευθύνη, την οποία φέρουν μόνο τα φυσικά πρόσωπα (πρβλ Ε.Α. Σ.Τ.Ε. 1230/2009). Ως εκ τούτου, για λόγους υποχρεωτικής ταυτοποίησης του υπογράφοντος φυσικού προσώπου προκειμένου να είναι εφικτή η επιβολή των έννομων συνεπειών του αδικήματος της ψευδούς δήλωσης δυνάμει έγκυρης υπογραφής του ΤΕΥΔ από το νόμιμο εκπρόσωπο, δεν είναι σύνομη η θέση απλής φυσικής υπογραφής (πρβλ. ενδεικτικά ΔεφΑθ. (ΑΣΦ) 200/2013, 618/2013, ΔΕφΠειρ (Ασφ.) 22/2013, ΣΤΕ 3867/2015, ΕΛΣυν Στ' Κλιμ. 86/2013, ΔΕφΚομ (Ασφ.) 7/2013, ΣΤΕ (Ασφ.) 150/2011, 769/2011, ΣΤΕ 1344/2010, 1415/2010). Κατά τα ως άνω η προσήκουσα υπογραφή του υποβάλλοντος το ΤΕΥΔ αποτελεί ουσιώδες στοιχείο αυτής και συνδέεται με την εγκυρότητα της δήλωσης [ΔΕφΑθ (Ασφ) 93/2013, ΣΤΕ 2017/2010, ΕΑ ΣΤΕ 234/2010, πρβλ. ΕΑ 736/2009, 938/2007].

38. Επειδή ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως απορρίφθηκε η προσφορά του για το λόγο ότι το ΤΕΥΔ του τρίτου στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή αλλά χειρόγραφη, εφόσον κατέθεσε ΥΔ του επίμαχου προσώπου ψηφιακά υπογεγραμμένη στην οποία αναφέρει κατόπιν παράθεσης των στοιχείων της διαγωνιστικής διαδικασίας ότι «7) *Βεβαιώνω πως τα προσωπικά στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται στο υποβληθέν ΤΕΥΔ μου είναι αληθή*», ήτοι κατά τους ισχυρισμούς του δεν καταλείπεται αμφιβολία περί της ταυτότητας του δηλούντος. Η αναθέτουσα αρχή και ο παρεμβαίνων υπεραμύνονται των οικείων ισχυρισμών ως αναλυτικά και αυτολεξεί εκτέθηκαν στην παρούσα.

39. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου, γεγονός που άλλωστε ουδείς αμφισβητεί, προκύπτει ότι ο προσφεύγων στηρίζεται για την συμμετοχή του στην οικεία διαγωνιστική διαδικασία, στην ικανότητα τρίτων οικονομικών φορέων και, εν προκειμένω στον κ. ... του οποίου το από **08.06.021** ΤΕΥΔ, υποβλήθηκε με την προσφορά του προσφεύγοντος με σκαναρισμένη χειρόγραφη υπογραφή του (βλ. σελ. 17 του εν λόγω ΤΕΥΔ) και όχι ψηφιακή, χωρίς μάλιστα να φέρει θεώρηση γνησίου υπογραφής. Υποβλήθηκε ομοίως και η από **09.06.2021** ΥΔ του ... στην οποία ρητά αναγράφεται ότι «7) *Βεβαιώνω πως τα προσωπικά στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται στο υποβληθέν ΤΕΥΔ μου είναι αληθή*». Παράλληλα στην ΥΔ το αναγραφόμενο όνομα είναι ... ενώ στο ΤΕΥΔ η υπογραφή έχει τεθεί άνωθεν του

40. Επειδή, η υποβολή σαρωμένου (σκαναρισμένου) αντιγράφου ΤΕΥΔ που φέρει ιδιόχειρη υπογραφή, συνιστά απλό αντίγραφο της πρωτότυπης ιδιόχειρης υπογραφής και δεν έχει την ίδια νομική ισχύ με την ψηφιακή ή/και την ιδιόχειρη υπογραφή με θεώρηση γνησίου και συνιστά μη εγκύτως υποβληθείσα δήλωση, καθόσον δεν είναι δεόντως υπογεγραμμένο ως απαιτείται από τη διακήρυξη και ίδια από το ίδιο το ΤΕΥΔ που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης, ως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή και ο παρεμβαίνων (βλ. και σκ. 34-37 της παρούσας). Ομοίως ως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή σε ουδένα σημείο της διακήρυξης δεν αναγράφεται **ούτε προκύπτει ότι η ΥΔ που υπέβαλε ο τρίτος οικονομικός φορέας δύναται νομίμως να υποκαταστήσει το ΤΕΥΔ,**

επιπλέον δεν δύναται να υποστηριχθεί βασίμως ότι δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα και ιδιότητα του δηλούντος δοθέντος ότι όπως ορθά ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή, και για το οποίο ουδέν αναφέρει ο προσφεύγων πολλώ δε μάλλον δεν αποκρούει, η μεν ΥΔ υπογράφεται από τον κ. ... ψηφιακά ενώ το ΤΕΥΔ από τον κ. ... **χειρόγραφα (ως ... δε, τον αναφέρει και στην προσφυγή του)**, απορριπτόμενων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του προσφεύγοντος, ούτε βέβαια αναφέρει ο προσφεύγων για ποιο λόγο κατέστη εφικτή η εκ μέρους του 3^{ου} υπογραφή της ΥΔ ψηφιακά και όχι και του ΤΕΥΔ του, παρότι μεσολάβησε μόνο μία ημέρα ως προς την υπογραφή των 2 ως άνω εγγράφων, και τέλος ουδόλως βεβαιώνει στην ΥΔ ότι το σύνολο των περιλαμβανόμενων στοιχείων στο ΤΕΥΔ του είναι αληθή. Εν πάσει περιπτώσει, όλως επικουρικώς, σε περίπτωση που ήθελε θεωρηθεί ότι υποβάλλεται το ΤΕΥΔ του τρίτου οικονομικού φορέα, ως ιδιωτικό έγγραφο κατά τις οικείες διατάξεις του Ν. 4250/2014 (quod non) δεν έχει υποβληθεί ως αντίγραφο νομίμως επικυρωμένου αντιγράφου ενώ ταυτόχρονα ουδόλως υποστηρίζεται από τον προσφεύγοντα ότι το πρωτότυπο ΤΕΥΔ φέρον πρωτότυπη ιδιόχειρη υπογραφή έχει υποβληθεί εντός του φυσικού φακέλου της προσφοράς (βλ. ad hoc Δεφ Αθ 136/2018). Ομοίως απορριπτέοι ως αβάσιμοι είναι και οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος αναφορικά με την αποδοχή των οικείων όμοιων εγγράφων εκ μέρους των μελών της Ομάδας έργου του καθόσον ουδόλως τα εν λόγω μέλη του παρέχουν στήριξη προς πλήρωση κριτήριων ποιοτικής επιλογής αλλά αποτελούν μέλη της προτεινόμενης ομάδας έργου τα οποία αποτελούν μέρος της Τεχνικής προσφοράς του και ουδόλως ποιοτικής επιλογής. Συνεπώς, ορθά η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά του προσφεύγοντος μη δυνάμενη να καλέσει αυτόν σε συμπλήρωση ή διόρθωση της και τούτο διότι η μη έγκυρη υπογραφή του ισοδυναμεί με την μη έγκυρη υποβολή του, τυχόν αντίθετη ερμηνεία θα έδινε τη δυνατότητα άνισων όρων κρίσης οικονομικών φορέων για τους οποίους ζητείται η προαπόδειξη των αυτών στοιχείων και καταστάσεων στα πλαίσια μιας ενιαίας ηλεκτρονικής διαδικασίας, η οποία διέπεται από συγκεκριμένους υποχρεωτικούς, έναντι όλων, κανόνες.

41. Επειδή, βάσει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας που διέπουν τη διαδικασία σύναψης των δημοσίων

συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για έγγραφα ή δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη ή λόγω μη προσκόμισης εγγράφων πρόσθετων ή διαφορετικών από τα ρητώς αξιούμενα (ΕΑ ΣτΕ 18, 53, 19, 19/2011, 254/2008, 318/2013 ΔΕφΑΘ (ΑΣΦ) 18/2015, ΣτΕ 10833, 1084/2010). Ούτε βέβαια, η αναθέτουσα αρχή δεν δύναται νομίμως να απορρίψει προσφορά στηριζόμενη σε λόγους οι οποίοι δεν προβλέπονται στην οικεία διακήρυξη (C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ 28, και απόφαση Medipac C-6/05, EU:C:2007, 337, σκέψη 54).

43. Επειδή, αναφορικά με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος που βάλλουν κατά της προσφοράς του παρεμβαίνοντος προβάλλονται μεθ' εννόμου συμφέροντος ως αναφέρθηκε στη σκ. 5 της παρούσας. Εν προκειμένω, αναφορικά με τον 1^ο λόγο της προσφυγής ότι η προσφορά του παρεμβαίνοντος χρήζει απόρριψης διότι οι δηλούμενοι ως εξωτερικοί συνεργάτες του (... , ... , ... , .. , .. , και ..) δεν υπέβαλλαν ως είχαν υποχρέωση ατομικό ΤΕΥΔ, κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος καθόσον ως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή και ο παρεμβαίνων, η Ομάδα Έργου προβλέπεται στο άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης, το οποίο αφορά στα περιεχόμενα της Τεχνικής Προσφοράς και **ουδόλως αφορά σε Κριτήριο ποιοτικής Επιλογής ή τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας ως αβασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων**, αποτελεί συγκεκριμένα κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης και βαθμολογείται σύμφωνα με το άρθρο 2.3.1 της Διακήρυξης και το Κριτήριο Κ4, «Αναλυτική περιγραφή της οργανωτικής δομής της Ομάδας Έργου και των ρόλων/καθηκόντων των μελών της με αντιστοίχιση των διαθέσιμων προσόντων προς τις απαιτήσεις του έργου». Εξάλλου, αφενός δεν είναι νόμιμος αποκλεισμός προσφοράς για λόγους που δεν προβλέπονται στα έγγραφα της σύμβασης, ως εν προκειμένω (βλ. σκ. 42 της παρούσας), αφετέρου, ισχυρισμοί που δεν λαμβάνουν υπόψη τους τους όρους της διακήρυξης προβάλλονται αβασίμως και σε κάθε περίπτωση απαραδέκτως στο παρόν στάδιο της διαδικασίας.

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

Αναφορικά με τον 2^ο λόγο της προσφυγής ότι και για αυτό το λόγο η προσφορά του παρεμβαίνοντος χρήζει απόρριψης διότι δεν προσκομίστηκαν συμβάσεις και βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης ενώ ζητούνταν από το άρθρο 2.2.9.2 Β4 της Διακήρυξης, κρίνεται ομοίως απορριπτέος ως αβάσιμος, καθόσον ουδόλως ζητούνταν να προσκομισθούν στο αυτό στάδιο της διαδικασίας τα ως άνω έγγραφα τα οποία αποτελούν δικαιολογητικά κατακύρωσης που κατατίθενται κατά κανόνα από τον προσωρινό ανάδοχο, κατά τους σαφείς όρους της διακήρυξης (βλ. ο.π σκ. 42 της παρούσας και άρθρο 3.2 της διακήρυξης). Επομένως, γίνονται δεκτοί οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής και του παρεμβαίνοντος απορριπτόμενων ως αβάσιμων των ισχυρισμών του προσφεύγοντος.

Αναφορικά με τον 3^ο λόγο της προσφυγής περί μη προσκόμισης επικυρωμένων αντιγράφων των πιστοποιητικών ISO 9001:2015 και ISO 27001:2013, ομοίως κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος καθόσον αποτελούν δικαιολογητικά κατακύρωσης και ισχύουν *mutatis mutandis* τα αναγραφέντα στους ως άνω λόγους.

Αναφορικά με τον 4^ο λόγο της προσφυγής περί μη δέσμευσης εκ μέρους του παρεμβαίνοντος ως προς το χρόνο ισχύος της προσφοράς του, λεκτέα είναι τα εξής: Κατά τους όρους της διακήρυξης ρητά αναφέρεται ότι «2.4.5 Χρόνος ισχύος των προσφορών Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα 9 μηνών από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού. Προσφορά η οποία ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από τον ανωτέρω προβλεπόμενο απορρίπτεται». Εν προκειμένω στο αρχείο «ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ_signed», το οποίο έχει υποβληθεί στον φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς της Ένωσής, υπογεγραμμένο από τον κ. ..., ο οποίος έχει ορισθεί ως Κοινός Εκπρόσωπος της διαγωνιζόμενης Ένωσης από σχετικό Συμφωνητικό Συνεργασίας, το οποίο έχει επίσης υποβληθεί στον Φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς, αναφέρεται: «Η προσφορά μας ισχύει και δεσμεύει την Ένωσή μας για διάστημα εννέα (9) μηνών από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού». Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν απαιτείται κατά τους όρους της διακήρυξης η υποβολή ξεχωριστής ΥΔ ως προς τον χρόνο ισχύος της προσφοράς αλλά και

Αριθμός απόφασης: 1534/2021

το γεγονός ότι ήδη ο παρεμβαίνων δεσμεύεται προς τούτο, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος κρίνονται απορριπτικοί ως αβάσιμοι (βλ. απόφαση ΑΕΠΠ 1487/2020 σκ. 21 του 7^{ου} κλιμακίου Εις. Χ. Ζαράρη και εκεί παρατιθέμενες ad hoc αποφάσεις.). Συνεπώς ορθώς η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την προσφορά του παρεμβαίνοντος απορριπτόμενων του συνόλου των λόγων που αναφέρονται στην προσφυγή. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο προσφεύγων επικαλείται μεν αποφάσεις της ΑΕΠΠ προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του επί της αποδοχής της προσφοράς του και απόρριψης της προσφοράς του παρεμβαίνοντος που ωστόσο αφορούν σε διαφορετικά πραγματικά περιστατικά

44. Επειδή γίνεται δεκτή εν όλω η εισήγηση.

45.Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.

46. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων πρέπει να καταπέσει κατά τις διατάξεις του άρθρων 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ/τος 39/2017.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 8^η Σεπτεμβρίου 2021 και εκδόθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 2021 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Χρυσάνθη Ζαράρη

Η Γραμματέας

Αναστασία Ρουμελιώτη